

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 10. V Celovcu 15. oktobra 1877. XXVI. tečaj.

Pridiga za XXIII. pobinkošno nedeljo.

(Smert nesrečna in srečna; gov. L. S.)

Gospod! moja hči je zdaj umerla; oh pridi, in položi svoje roke na njo in bo oživila.

Mat 9, 18

Vvod.

Na tem svetu ni nič stanovitnega. Vsaka reč le nekaj časa terpi. Drevesa in zeljišča rastejo, zelené, cvetó in sad obrodé; premine pa nekoliko časa, in že se postarajo, ovenejo in se posušé. Živali se zležejo in se svojega življenja veselé; pa ne dolgo, in že obnemorejo, ter drugim prostor naredé. Ljudje pridejo in spet preidejo, da, ob kratkem ni sledu ne spomina za njimi. Tudi našega življenja dan se bo nagnil. Ne dolgo, in tudi od nas med seboj porekó, kakor viši Jezusu od svoje hčerke: Gospod! moja hči je zdaj umerla. Človeku je postavljeno enkrat umreti, pravi sv. Pavl. Umerli bomo gotovo, to vemo, ali bomo pa srečno umerli, tega pa ne vemo. Bog daj, da bi srečno sklenili in v gnadi božji šli iz tega sveta, ker potem je gotova naša sreča. Pred nesrečno smertjo pa nas obvaruj sam večni Bog; ona pelje v večno nesrečo. Da bote pa za srečno smert tem večo skerb imeli in se tem skerbnejši varovali nesrečne smerti, povedal vam bom danes nekaj I. od nesrečne in nekaj II. od srečne smerti, ali govoril bom od smerti grešnika in od smerti pravičnega. Vsi si gotovo želite srečno umreti; zatorej le vsi tudi zvesto poslušajte!

Razlaga.

I. Živel je v Monakovem na Nemškem mož, Pösten po imenu. Imel je ženo, s katero je prebival v četrtem nadstropju ter v najrevnišem kotu svoje hiše. Lakomnost mu ni pustila, da bi si bil kako boljše stanovanje v svojem prostornem poslopju privoščil. Živil se je s tem, da je denar razposojeval. In da je zamogel više obresti tirjati, lagal se je, da ne razposojeuje lastnega, ampak le denar drugih posojevavcev, katerih opravnika se je hlinil. Zraven tega je o zimi med 1845. in 1846. letom na drobno in prav drago prodajal derva, ktera je bil poprej na debelo in po ceni skupoval; sploh vse mu je prav prišlo, kar je le količkaj kazalo na dobiček. Ravno za to se je pa tudi vsako poletje iz mesta na deželo zavlekel, da bi ondi svoje odertije bolj natihoma uganjal, in brez strahu pred kaznijo uboge ljudi sleparil in goljufoval.

Njegova žena je majhne otročiče v rejo jemala. Ali dasiravno je zato velika plačila dobivala, vendar le je neznanogерdo in brezvestno z malimi ravnala; le čuda da vsega hudega poginili niso. Tudi se je ženam v drugem stanu v postrežbo ponujala; ali namesto da bi jim bila pomagala, jih ni ravno malo v veliko nesrečo, ako ne clo pol zemljo spravila. Lahkovernim ljudem je na kvarte srečo prerokovala, ako so jej to sleparijo dobro plačevali, in poslom je proti primernemu plačilu njih kervavo zaslužene krajcarje na obresti izposojevala, ali varno ali nevarno, na to ni gledala, da je le ona svoje plačilo dobivala.

Sel je bil oderuh tudi o 1846. letu na deželo po svojem kervavem delu, in kakor poprej je tudi zdaj marsikoga na led zvodil in osleparil. Med drugim je bolno vdovo in njeno ubogo hčerko pripravil ob male krajcarje, s kterimi ste se bile revno živili; v neki pivnici je neke mladenče in premožne može vpijanil, se potem ž njimi v igro podal in jih tako neusmiljeno slepil in goljufal, da jim je vse denarje iz žepa pobral, in so se na zadnje še potepli, in enega med njimi ubili; toda lakomnik je že poprej pete odnesel, kakor hitro je čutil, kako se bo izšlo. Pa preden še poletje premine, oberne se proti domu nazaj. Bivši že prileten in zdaj še nekama bolehen se komaj do svojega kraja, do Monakovega privleče. Ni še bil dalječ od mesta, kar mu nehoté oko uide na napis neke hiše, ki se je takole glasil: „Človek, ki se zjutraj sprehajaš, spomni se, da morda že zvečer nič več hodil ne boš!“ Prebravšega ta napis se neka neznaná otožnost loti. Ves zamišljen dalje stopa. Ravno se je bil mestnemu pokopališču približal. Stopi noter na kraj miru in pokoja ter si poišči ondi pripravnega prostora za grob, tako nagovarja lakomnika duh lakomnosti, kedar je grobe s križi in nadgrobnicami ugledal, „morda se ti posreči, da dobiš za majhen denar primerni prostor na prav priložnem mestu, ki ga utegneš potem za dvojno ali clo trojno ceno spet spečati.“ V tistem kraju namreč imajo navado, da

si premožni ljudje posebne prostore za svoje grobe odbirajo in z denarji plačujejo. Pôšten stopi tedaj na pokopališče, ali komaj noter stopi, zapoje zvonov mili glas. Dva merliča pokoplujejo. Pôšten osupnjen, v obličju zbledi, čuden mraz mu čez križce gomezla, in merzel pot ga po čelu oblije. Vpre se na zid. Hišni napis, ki ga je malo poprej prebiral, mu je spet prav živo pred očmi. „Človek, ki se zjutraj še sprehajaš, spomni se, da morda že zvečer nič več hodil ne boš!“ Kolena se mu tresejo. Vse moči napne, da bi se spet po koncu zravnal, ter dalje šel, ali glej, zdaj se ponameroma zazve v mertvašnico, in — o strašni pogled! ne ve, ali se mu sanja, ali je resnica, na mertvaškem odru in v široki mertvaški škrinji leži — njegova žena!

Da, njegova žena je merta v mertvašnici ležala. Med tem, ko ga doma ni bilo, jo je nagla smert zadela. Jo videti, se Pôšten od groze ves zgane, mraz ga stresa z zobmi šklenfeče, in mu lasje po koncu stojé ter se mu ščetinijo. Toda to ni bila žalost vsled ljubezni do njegove žene, ki ga je tolikanj prevzela; omamil ga je le strah pred lastno smertjo, na katero je brezvesten lakomnik le redkoma mislil, in še takrat ne resnobno. Čutil je, da slabost, ki ga je opadala, ni le kaka navadna slabost, ampak vse kaj hujšega.

Po vsem mestu zdaj zvonovi zapojó, in angeljevo češčenje zazvoné. Zvonov mili glas lakomnika nekama zdrami. Bilo mu je, kakor bi bil iz neznane večnosti glas začul, iz neznane večnosti, v kateri si ni imel kaj dobrega obetati. Dvigne se, da bi se domu odlekel; ali glej, moč ga zapusti, v omedlevico pade in na zemljo se zgrudi bolj mertev kot živ.

Odsibmalo se Pôšten nič več ni prav zavedel. Vsled hude bolezni, ktera se ga je lotila, mu je hujši dan na dan. V svoji hiši, v katero so bili omedlelega prinesli, se je bil sicer še enkrat nekoliko predramil, poznal pa le vendar ni ne zdravnika, ne nikogar drugega. Stermo pred se gleda njegovo telesno oko, ter nobene reči prav ne razloči. Odpre pa se mu tem svitlejši njegovo dušno oko, ter gleda strašne in neznane reči.

Pred seboj vidi bleda, prepadena obličja ubogih, s kterimi je bil tolikanj terdo in neusmiljeno ravnal. Pred seboj vidi vse ogoljufane sirote, kako rinejo z rokami in ga preklinjajo, ker jih je tolikanj nesrečne storil. Na dalje sliši goreče molitve tistih, ki so rešenja prosili iz silne stiske, v katero jih je bil pripravil, ter jih na boben spravil, in jim s terdim srcem clo najpotrebniše reči jemal. — Pred seboj vidi vse tiste male mertve otročiče, ktere mu v izrejo izročene, je z neusmiljenim odtegovanjem zdrave hrane in potrebne postrežbe prezgodaj pod zemljo spravil. — Pred seboj vidi marsiktero porodnico, ktero je njegova žena pokopala, vidi, kako mu s perstom žuga in se nad njim grozi. — Pred seboj vidi ubogo vdovo, imevšo mali vžitek, za umreti preobilen, za živeti premajhen, kteri je denar posojeval proti temu, da mu je po 50% od sto obresti plačevala, in

njene hčeri, od ktere je neki dolg 1000terih goldinarjev za 300 gold. zgoljfal, ter ju revno že same ob sebi še v večo revščino potisnil. — Pred seboj vidi ubogo ženo in nje bolnega moža in nju petero otrok, ki jih je stiskal do živega, žulil do kervi, ter jim zadnji denar, s kterimi so mislili o neznani hudi zimi par polenec derv kupiti, za obrest vzel, in prosivšo ženo skoz duri spahal. — Pred seboj vidi nedolžno dete, ki ga je za plačo šestih godinarjev na mesec v izrejo vzel, in ga revni ženi za plačo dveh goldinarjev na mesec vsilil. — Na misel mu pride zaklani mladeneč na kegljišču, ktereга je bil tisti zaklal, s kterim je lakomnik v igri stavo narejal. — In da bi se mu mera britkost, ki jih je lakomnik ene za drugo vžival, do verba napolnila, zagleda zmed drugih zdaj tudi še obličje svoje umerle žene. Toda kakošno je bilo zdaj njeno obličje? Bilo je vse prepadeno in zavito, kakor od peklenskih muk popačeno in skaljeno. In ko zdaj še usta odpre, in se nad umirajočim prav v peklenkem obupu zakrohota, skoči Pöšten iz postelje, ravno ko bi bil znorel. Oči se mu zasvetijo, ravno kot lučica, po malem berleča, ki se še enkrat svitlo zaleskeče, preden ugasne. S pestjo kviško povzdignjeno se proti oknju spusti, da bi ga zdrohil, in skoz-nj spustil, ter se odtegnil neznanim bolečinam in mukam. Ali naenkrat skoči spet nazaj. Svitloba šip, v kterih se mu je lastna pošastna podoba razkazovala, ga je bila prideržala in mu ubranila, da iz visokega oknja na ulico ni skočil. Trese se po vsem životu, in ko se mu vidi, da iz nova čuje svoje žene in peklenških pošast neznano krohotanje, zverne se znač, in nikdar več ne ustane.

Pöšten je umerl. On, ki si je vedel ves čas svojega življenja vsako reč v svoj prid obračtati, je zanemarjal najimenitbišo reč, ktera je edino potrebna, zveličanje svoje neumerjoče duše. Zapustil je dosti blaga in obilno premoženja, ali kaj ko vse to nič ne velja na sodbi božji, pred ktero je njegova uboga duša le revna in siromaška prišla zaslišat svoje večno obsojenje.

Taka je smert grešnikov, pa ne le lakomnikova, ampak tudi prevzetneževa, nečistnikova, nevoščljivceva, togotneževa, požrešneževa, lenuhova in drugih grešnikov. Po kratkem minljivem veselju se mu vest zdrami in zbudi, da posihmalo nikdar več ne zaspi. „Njih červ ne bo umerl,“ pravi sveto pismo. Morda tudi on prejme svete zakramente na zadnjo uro, če ga nagla smert ne vzame iz tega sveta: ali jih pa vredno prejme ali ne, je drugo vprašanje? Zakaj pokora na smertni postelji je silno negotova reč. Prava pokora namreč obstoji v tem, da grešnik popolnoma spremeni in spreoberne svoje serce, svoje misli in svoje želje, kar je silno silno težavna reč, in se brez posebnega čudeža milosti božje v zadnjem trenutljeju človeškega življenja zveršiti ne da. Le en sam zgled pravega spokorjenja grešnikovega na zadnjo uro imamo v svetem pismu, ter zgled Dizmov na križu ob Jezusovi desnici; en sam zgled, da grešnik ne obupa; pa tudi le en sam zgled, da grešnik svojega spokorjenja ne

odklada na smertno posteljo in prederzno ne odbija na zadnjo uro. Pri mnogih težavah in bolečinah, s katerimi ga bolezen mami in muči, — pri silnem strahu, katerega mu prizadeva huda vest, — pri strašnih skušnjavah, katere mu dela hudi duh, — pri toliki slabosti njegove uboge duše, revne sužnje njegovega spačenega poželjenja, se le lahko zgodi, da si grešnik z zadajim nevrednim prejemanjem svetih zakramentov tudi zadnji strašni dolg na vest navali, ter gre s silnim bremenom božjega ropa v neznano večnost, na oestro sodbo božjo, v svoje grozopolno obsojenje, v svoje večno pogubljenje. — Njegovo telo sicer v grob položé, in ima v grobu mir, pokoj do sodnjega dne; duša pa ne najde ne miru ne pokoja na vekomaj ne, in namesto da bi jej svetila večna luč nebeškega veličastva, jo žge in peče strašni ogenj, kateri pa nobene svitlobe od sebe ne daje, v neznanem kraju, kjer je jok in škripanje z zobmi. — O ljube duše! varujmo se greha, in če smo grešili, se resnično spokorimo, da tudi nas ne zadene taka nesrečna smert in po smerti neznano gorje! Pripravljajmo se na srečno smert, živimo pravično. kajti II. smert pravičnega je 1. polna zasluženja; 2. brez strahu in 3. polna tolažbe.

1. Smert pravičnega je polna zasluženja

a) Že to se šteje pravičnemu v zasluženje, da je kerščen, da je kristjan in božji otrok. Dasiravno je vse to sicer gola dobrota božje milosti, ker namreč sveti kerst prejemši se še nismo zavedli svoje pameti in se nismo mogli ravnati po svoji prosti volji; saj nam je pa to le vendar v zasluženje zarajtano po Jezusu, kateri svoje zasluženje nam prepušča, tako da po sv. kerstu pravico dobivamo do nebeškega kraljestva.

b) Zasluženje se pravičnemu pomnožuje po prejetanju sv. birme, po katerem zakramentu ga sv. Duh v Jezusovega vojščaka poterdí, ter z močjo napolnjuje, da se zamere pod banderom Kristusovim serčno bojevati. Ravno tako se pravičnemu zasluženju pomnožuje tudi po prejetanju vsakega drugega zakramenta; kolikokrat namreč kak zakrament vredno prejme, tolikokrat dobro delo stori, ki mu pomnožuje gnado in zasluženje.

b) V zasluženje služi pravičnemu živa vera, ki jo je v delih skazoval, terdno zaupanje v Boga, ki ga je v vseh okoliščinah življenja imel, goreča ljubezen do Boga in do bližnjega, in vse njegovo pravično in pobožno obnašanje in ravnanje, po katerem se je vsigdar pravega kristjana skazoval. In vse te čednosti, skazovane in spolnovane ves čas njegovega življenja na tem svetu, koliko zalogo zasluženja mu pač niso uzrokovale in nabrале!

d) V zasluženje se pravičnemu prišteva tudi vsakratno spolnovanje te ali une božje zapovedi.

e) V zasluženje so pravičnemu tudi vsa dela pobožnosti, molitve, božje službe, poslušanje pridig in keršanskih nauk, pobožnih pogovorov, branja svetih bukev in poslušanja sv. maš o delavnih

dnevih, božjih potov, zadobljenja odpustkov, obudovanja dobrih misel in želj.

f) Nič manj se mu ne zarajtujejo v zasluženje brezštevilna dela ljubezni, ter duhovna in telesna dela usmiljenja, ki jih je bližnjemu skazoval.

g) In poslednjič so mu o zasluženje tudi še vse britkosti in nadloge, ki jih je v duhu pokore, ter poterpežljivo in udano, sv. božjo voljo prenašal.

Če nam pa že kanjčik vode iz ljubezni do Boga bližnjemu darovan služi nebeško plačilo: kakošno veličastvo se bo še le tistemu dalo, ki je živel dolgo življenje, keršansko življenje polno zasluženja?

2. Smert pravičnega je brez straha.

a) Taka je človeška natora, da se tudi pravičen nekake groze pred smertjo ne more ubraniti. Clo najpravičnisi Jezus se je zgrozil, kader se mu je prebliževala smertna ura, da je clo kervavi pot potil in bojé se prošil svojega Očeta: „Oče, ako je mogoče, vzemi od mene ta kelih terpljenja!“ Smert ni natorna, ni ločenje persta ali kakega drugega uda od telesa. temuč ločitev duše od telesa in sicer tako, da telo za tem clo strohni. Ni čuda, da se vsak in tudi pravični človek nekama zboji, kedar smertna ura pride.

b. Kar pa tiče tisti smertni strah, ki izvira iz drugih studencev, sosebno iz hude vesti, in iz misli na sodbo, tega straha pravičen ne pozna.

1. Zapustivši ženo in otroke in hiševanje se ne zgrozi; zagotovi ga namreč sveta vera, da bo vsemogočni Bog vse bolj skerbel za njegove ljube: posvetno blago pa, pogledavšemu na večne zaklade, se mu tudi ni bilo nikdar v serce vrstilo.

2. Med njegovo zapuščino ni nobenega tujega, nobenega krivičnega blaga. Če je bil tudi kdaj komu kako krivico storil, jo je bil tudi popravil in poravnal. Kar je imel, je bilo njegovo. In ni se bati pravde in preprirov po njegovej smerti; v svoji oporoki (zadnji volitvi) je vse po versti razdelil. Tudi je poskerbel, da bo del njegovega premoženja, ki ga je v milošno odločil in druga dobra dela njegovi duši tudi po smerti telesa v prid prišel.

3. V ozir grehov, brez katerih tudi on v svojem življenju ni bil, ker po spričevanju sv. pisma tudi pravični pade sedemkrat na dan; se pa pravičen zanaša na božjo milost in usmiljenje. Svest si je namreč, da se je vseh storjenih grehov resnično kesal, odkritoserčno spovedoval, in se za-nje po svoji moči pokoril in zadostoval. O tem ga podpira tudi zaupljiva misel, da Bog tlečega otrinka ne bo pogasnil, in da Zveličar neznanih bolečin na sv. križu ni zastonj na-se vzel.

3. Smert pravičnega je polna tolažila.

a) Zavest, da je z Bogom spravljen, in da vživa božje dopajanje, vliva pravičnemu v dušo nadnatorni mir, nadzemeljsko radost in rajsko sladkost, kakoršne mu nobeno posvetno in po-

zemeljsko veselje ni v stanu podeliti, in za kakoršno grešni človek še clo umov nima. „Svoj mir vam zapustim, svoj mir vam dam“, Jezus pravi, „ne kakor ga svet daje!“ Ta božji mir je pač vsakemu umirajočemu najmehkejša blazina, in blagor mu, ki jo o smertni uri pod glavo ima.

b) Sv. poslednje olje poterdjuje umirajočega pravičnega z nadnatorno močjo, da se skušnjav, maloserčnosti, obupnosti, nezaupnosti na božje usmiljenje tem lažej oteplje; da se smerti, sodbe in pekla nezmerno ne boji; da z vdano poterpežljivostjo in poterpežljivo vdanostjo bolečine bolezni prenaša in se vsega v sveto božjo voljo izročuje.

c) V sercu prebiva pravičnemu sladka nada, da bo v nebesa šel; podpira ga veselo zaupanje, da bo večno srečen postal; tolaži ga oveselivna zavest, da bo k Bogu prišel, Boga gledal in vžival, se z Jezusom in Marijo v nebesih sprehajal, z angelji in svetniki Najvišjemu čast in hvalo prepeval. Verh tega je tudi že prepričan, da se bo s svojo smertjo za zmerom odtegnil vsem nadlogam in težavam, vsem britkostim in bolečinam časnega življenja.

d) Pravični se po Jobovo trdno zanaša, da bo tudi njegovo telo ob vstajenju mesa (mertvih) veličastno vstalo, ter potem nikoli več ne umerlo.

e) Pravični ve, da bodo tudi vsi njegovi ljubi kmalo za njim prišli v boljše življenje, kjer se bo z njim vred radoval in veselil brez strahu, jih kdaj več zgubiti.

Vidite ljubi moji, kako žlahna je smert pravičnega, ter je polna zasluženja, je brez straha, je polna tolažila.

S k l e p.

Nikar se toraj ne čudimo, ako beremo v življenju svetnikov, da so clo umirajoči veselo prepevali, in da jim je rajsko veselje iz obličja sijalo. Ležal je na smertni postelji nek pobožen starček. Ves miren je, kakor bi spal. Žalostni stojé tik postelje njegovi učenci. In zdaj se starček trikrat nasmehlja, ravno kakor bi se mu kaj prav prijetnega sanjalo in nato ves prijazen in vesel spregleda. Vprašujejo ga učenci, kaj bi pomenjalo trikratno njegovo smehljanje? Reče jim: „Pervikrat je šlo memo mene vse veselje, vse bogastvo, vsa lepota in vse veličastvo, in smeh me posili, da se ljudje tolikanj vkvarjajo za vse te reči, ki minejo kakor dim na sapi, in prejdejo kot led na solncu.“ — „V drugič je šlo memo mene vse terpljenje mojega življenja; in veselilo me je, da je zdaj nehalo me više zbadati, in da je čas prišel, o katerem se mi veselje razcveta!“ — „V tretje mi pride smert pred oči in se mi vidi kot mili angelj z neba in sem se nasmejal, da se ljudje le tolikanj bojé tega svojega največjega dobrotnika, ki jih hoče vsega terpljenja oteti in peljati v stanovanje večnega miru in veselja!“ To reče starček, zatisne

oči in dušo pusti. — Glejte! tako pravični sklene! O blaga in zlahna taka smert! Bog daj tudi nam vsem enkrat tako skleniti, in da se to zgodi, ne nehajmo pravično živeti, in če smo v grehah, se resnično spokoriti, pri tem pa vedno za srečno smert Boga prositi! Bog nas vse ovaruj strašne, nesrečne smerti, in daj nam vsem srečno umreti in po tem v sveta nebesa priti! Amen.

Pridiga za god vseh svetnikov.

(Trudimo se za nebesa; gov. J. A.)

Nebeško kraljestvo silo terpi, in silni ga na-se potegnejo. Mat. 11, 12.

Vvod.

Povzdignite danes svoje oči proti nezmernim nebeškim prostorom, in pogledjte v duhu vesoljno, čistiljivo tramu izvoljenih božjih; z njimi se danes veselimo, nje vse mi častimo in na pomoč kličemo. Kdo jih zamore prešteti? zakaj milost božja je njih število namnožila, kakor zvezde na nebu. Iz vseh narodov in rodov, iz vseh ljudstev in jezikov jih je Božji Duh nabral: iz Azije in Afrike, iz Amerike in Evrope, z eno besedo, iz vseh dežel vesoljne zemlje so prišli, zmed Judov in nevernikov, zmed Grekov in Rimcev, iz vseh ljudstev jih je Gospod izvolil, da stojé zdaj pred njegovim tronom, oblečeni v bele in rudeče oblačila, s palmovimi vejami v rokah, in s hvaljnim pesmimi na jezikih. "Kdo so pa ti, ki so oblečeni v svitle oblačila?" Gospod, ki svoje izvoljene pozna, on ve. "To so tisti, ki so prišli iz velike nadloge, in so oprali svoje oblačila, in jih obelili v kervi Jagnjetovi. Tukaj na zemlji so zasramovanje in tepenje terpeli, zraven tudi železje in ječe, so bili kamnjani, prežagani, skušani, z mečem umorjeni, so okrog hodili v kožuhih in kožjih kožah, ubožni, stiskani, zatirani, so se potikali po puščavah, po gorah in berlogih, in podzemeljskih jamah; svet jih ni bil vreden, zato jim je Bog kaj boljšega pripravil." Vse to so svetniki prestali, k vsemu temu pa so bili poterjeni in potolaženi z besedami svojega božjega Odrešenika in učenika: "Veselite se, in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih."

Kristjani! tudi nam so obljubljene nebesa, toda "nebeško kraljestvo, pravi Jezus, silo terpi, in silni ga na-se potegnejo." Če torej hočemo v nebesa kedaj priti, moramo se po izgledu svetnikov tudi vojskovati in terpeti. Zato vam danes želim bolj na tanko razložiti to resnico:

Kristjan, hočeš v nebesa priti, moraš se serčno vojskovati, in stanovitno terpeti. Le zvesto poslušajte!

Razlaga.

Vojskovanje in terpljenje je človeka — posebno kristjana delež, na zemlji. Komaj je otrok na svet rojen, zaznamnuje se mu že križ na čelo, in pri sv. birmi je kristjan v Kristusovega vojaka posvečen, on mora tako rekoč pod njegovo bandero priseči, in škof birmanca na lice udari, rekoč: „Mir bodi s tebo“! to je, vojskuj se in terpi za božjo čast, za svojo sv. vero, za zveličanje svoje duše, in boš mir imel, mir v življenju, mir v smerti, mir v častnosti, mir v večnosti. Zato pravi Kristus: „Nihče, kateri s svojo roko za drevo prime, in se nazaj ozira, ni pripraven za Božje kraljestvo.“ „Kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi sina ali hčer bolj ko mene, ni mene vreden“. „Kdor najde svoje življenje, zgubil ga bo; in kdor zgubi svoje življenje zavoljo mene, našel ga bo“. — Kristjan si mora torej s trudom in prizadevanjem, spremagovanjem in zatajevanjem, z bojevanjem in vojskovanjem pridobiti nebesa.

Bog je v starem testamentu Izraelcem obljubil Kanansko deželo, tisto deželo, ki se mleko in med po nji cedi, — pa kako so si obljubljeni deželo pridobili? Strah in groza nas mora obiti, če skušnje, terpljenje in nadloge vse premišljujemo, ktere so Izraelovi otroci med 40 letnim popotovanjem v puščavi prestati morali. Jes nič ne povem od mraza, žeje, pomanjkanja in potreb, ki so jih terpeti morali; jes nič ne povem od ognjenih kač, ki so jih smertno pikale; nič od družih nadlog, ki so čez nje prišle: ampak samo to opominjam, da so se z 31 kralji bojevali in kervave vojske prestati imeli, preden so v obljubljeni deželi priti mogli.

Obljubljena dežela so nebesa, puščava je zdajno pozemeljsko življenje, veliko skušani Izraelci smo mi kristjani, ki pod težo nadlog tolikokrat po obljubljeni deželi — po nebesih zdihujemo, toda — preden gori pridemo, treba je marsiktero hudo vojsko, marsikteri težavni trud prestajati. „Obljubljena dežela, pravi kardinal Hugo, je bila s silo premagana; zato tudi mi nebesa tako rekoč s silo vzemimo“. Bojevali, vojskovati se moramo; sovražnih kraljev se ne manjka, kateri se nam na potu proti nebesom nasproti stavijo. Mi kristjani še veliko hujše sovražnike imamo, kakor so jih Izraelci na popotovanji proti obljubljeni deželi imeli; mi imamo vidne in nevidne, skrivne in čitne sovražnike, sovražnike v sebi, sovražnike zunaj sebe, sovražnike na telesu, sovražnike na duši. Kristjan se ima vojskovati zoper svoje hude nagnjenja in strasti; zoper ljudi, kateri ga v greh napeljujejo, zoper zapeljive nauke in šege hudobnega sveta; in poslednjič zoper hudobne duhove v podnebnji, zoper peklenske moči. S temi sovražniki kristjan nikoli ne sme miru

skleniti, ampak vojskovati se mora notri do smerti. In koliko truda, koliko prizadevanja, koliko čuječnosti in koliko serčnosti je potreba, da v boju ne omaga, ali pa še clo ne pade!

Sv. Perpetua mučenica je enkrat po noči v sanjah, kakor nam sv. Avgustin pove, vidila zlato lojtro ali lestvico od zemlje do nebes, na kateri je bilo na desni in na levi toliko ojsrih nožev, da je bilo skor nemogoče brez ran na viš lesti. Spodej je ležal grozoviten zmaj, ki je iz svojega žrela ogenj pljuval, in tako k lestvici pristopiti branil. Ko se je svetnica zbudila, povedala je drugim jetnikom, ki so ž njo v ječi bili, kar je bila v spanju videla, in vsi so iz tega sklenili, da bo kmalo morala smert mučeniško terpeti.

Zmaj je pomenjal leva, kteremu je predveržena bila, in ojsri noži so bili starši, prijatli in mož svete služabnice božje, kateri so si vse prizadevali, jo pred mukami in grozovitno smertjo prestrašiti, in so jej še clo njenega malega otroka v naročje položili, ker so mislili, da bo vsaj zavoljo otročiča Jezusovo vero zatajila in malike molila, da bi še pri življenju ohranjena bila.

Glej keršanski oče, keršanska mati! vi imate sinove in hčere, posle, hlapce in dekle v svoji hiši, če hočete, da se ne bote nad njih kervjo zadolžili, če hočete, da ne bote mutasti psi, nezvesti hišniki tako drazega, vam izročnega blaga, kaj vam je storiti? Vi se morate bojevati in vojskovati, vi morate noč in dan čuti, da se vaša družina lepo zaderži, da svoji družini nobene potube ne dajete, da vaši sinovi in hčere, vaši posli in podložni svoje nedolžnosti ne zgube, in da ne okervavite na dušnih ranah svojih lastnih sinov, hčer in podložnih. Pa kaj, ali ga ne zapazite grozovitega zmaja, ali je ne vidite stare kače, kako se zviija, kader svoje dolžnosti spolnujete, in kako se vaši vestnosti, vaši gorečnosti in bogaboječnosti zoperstavlja? Sin mermra in se zoperstavlja svojemu očetu, hči svoji materi, posel svojemu gospodarju, in še clo sosedje, kterim nič ni mar, kaj se v drugih hišah godi, zavoljo take ojsrosti zmajajo z ramami, in k nepokorščini nadražujejo. Toda le terpite, le vojskujte se, keršanski starši! zakaj nebeško kraljestvo terpi silo.

In vi pošteni sinovi, ve pobožne hčere! ki svet zaničujete in njegovo goljuvivo veselje, in svojega veselja v molitvi, v službi božji, v lepem zaderžanju, v zvestem spolnovanju svojih dolžnost iščete, ali ga ne vidite grozovitega zmaja, ki pod zlato nebeško lojtro vašo s serditim pogledom na vas preži, in bi vas rad v gerdobijo pregreh pahnil, ker vas vaši zmoteni bratje in sestre, ki so na široko cesto pogubljenja zašli, z nevoščljivim očesom gerdo gledajo, in vašo pobožnost zasmehujejo. Ali ne išče satan, stara kača, v vaših sercih pregrešne želje obuditi? Toda le terpite, le vojskujte se, vi ljubljenci božji v angeljskem oblačilu nedolžnosti! zakaj nebeško kraljestvo terpi silo.

In ti kristjan, bodi si, kdorkoli hočeš, hlapec ali dekla, roko-delec ali najemnik, samiški ali oženjen, kedar vidiš, kako se drugi prevzetno nosijo, za kratkočasi in dobrovoljami hité, in v razuzdanosti živé, med tem ko si ti svoj kruh v potu svojega obraza služiti, in revščino in pomankanje terpeti moraš, in te priliznjenci in zapeljivci vabijo, o nikar jih ne poslušaj; na jeziku imajo med, v svojem sercu pa kuhajo strup, s katerim bodo tvojo dušo umorili. Kaj ti pomaga denar, kaj blago, na katerem počiva prekletstvo in maščevanje božje? Poglej proti nebesom, ki so tebi obljubljene, tam gori en sam trenutek v božjem gledanju preživeti je več vredno, kakor vse veselje in vsi zakladi sveta. Le terpi, le vojskuj se, zakaj nebeško kraljestvo terpi silo.

Egiptovski Jožef v Putifarjevi hiši se je pustil raji nedolžen v ječo zapreti, sv. Suzana si je pustila raji glavo odsekati, in sv. mladenec Niceta, ki ga je ajdovski tiran v nečistost hotel zapeljati, si je raji jezik odjedel, in ga zapeljivi nečistnici v obraz pljunil, kakor da bi bil svojo nedolžnost zgubil. — Sv. Jernej je pustil, da so ga živega iz kože djali, sv. Lorenc, da so ga na rošu pekli, sv. Janez, da so ga v vrelem olju kuhali, vsi nam kličejo: Kristjani, terpite in vojskujte se, zakaj vredne so nebesa, da za-nje terpite in se vojskujete!

Sv. Agata, ktero je Kvincijan, siciljski poglavar, nesramni ženski Afredisiji izročil, da bi bila njeno nedolžnost spridila, odgovorila je ti nesramnici: „Jes sem tako terdna v ljubezni do svojega Gospoda Jezusa, in tako nepremakljiva v obljubi svoje deviške čistosti, da v zaupanju v božjo milost menim, da poprej bo solnce svojo luč, ogenj svojo gorkoto, in sneg svojo belo barvo zgubil, kakor da bi se jes v svojem sklepu in v svoji volji spremenila.“ — in sv. Bazili, kteremu je cesar Valens en dan odloga dal, da naj premisli, ali hoče nevernemu cesarju pokoren biti, ali raji umreti, je odgovoril: „Jes bom jutre, kakor danes.“

Pojdite v samote, v puščave in v gojzde, premišlujte pobožne puščavnike, mnihe in spokornike, premišlujte njih poste, njih milošnje, njih oestro spokorno življenje, s katerim so svoje truplo strahovali, in ga v sužnost duha devali. Sv. Efreml se je v tiho samoto podal, da je v molitvi in premišljevanji Kristusovega terpljenja svoje nagnjenje k jezi krotil. — Sv. Vendelin je kraljevo krono zapustil, je šel v ptujo deželo, in je od sveta odločen za pastirja služil, ker je vedel, da bo priden pastir ložej zveličan, kakor pa imeniten kralj, — in sv. Frančišk Serafiški se je vsakokrat razjokal, kedar je britko terpljenje Križanega premišljeval ali podobo Križanega ugledal. In ko bi vam iz življenja še družih svetnikov hotel pripovedovati, spoznali bi, da vsi so storili po nauku in izgledu svojega nebeškega učenika, kateri s težkim križem obložen nam vsem govori: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj.“ „Ako te tvoje desno oko pohujša,

izderi ga in verzi ga od sebe". „Kdorkoli stori voljo mojega Očeta, kateri je v nebesih, tisti je moj brat, sestra in mati.“ „Kteri do konca stanovitni ostane, bo zveličan.“

Tako so terpeli in se vojskovali svetniki za božjo čast, za svojo vero, za zveličanje svoje duše, in pogled proti nebesom jim je dajal novo moč in novo serčnost. Koliko se mora kmet potiti, preden zamore žeti, in kolikokrat je pri vsem trudu v svojem upanju goljufan! Vojščak v vojski življenje in premoženje postavlja v nevarnost, in to zavoljo minljive slave; in otroci tega sveta, kaj si ne prizadevajo, da se k tej ali uni časti povzdignejo. Posvetni dobrovoljci, kako mislijo in tuhtajo, da svojemu nečistemu poželenju darujejo čas in denar, zdravje in poštenje, dasiravno nečisto veselje pred ali pozneji enkrat gotovo v žalost in grenkost se spremeni. Kraljevi služabnik, o kako obrača svoje oči v svojega gospoda, kako čuje in skerbi, da vse po volji svojega gospoda stori, da milosti svojega kralja ne zgubi, — in otroci božji, odrešeni z Jezusovo kervjo, izbrani in odločeni za večno zveličanje, kaj mi pa ne bomo nič se trudili, nič se pehali, nič terpeli, in si nobene sile delali za nebеса, kjer nas čaka sreča čez vse sreče, veselje čez vse veselje, dobrota čez vse dobrote? „O duša moja, zdihuje sv. Avgustin v terpljenju in v revah pozemeljskega življenja, ko bi tudi vse pozemeljske naloge, in dolgo časa peklenške martre terpeti morala, da bi potlej Kristusa v njegovem veličastvu gledala, in z njegovimi svetniki se zedinila, bi ne bilo nič proti tej neizrekljivi sreči.“ In pobožni Kolmar, ki je bil ob času francoskega punta škof v mestu Majne, je večkrat zdihoval: „O Bog, ti hočeš, da naj se posvetim, zakaj bi pa jes ne hotel? Ja, posvetiti se hočem, naj velja kar heče.“

O ko bi tudi med nami taka vera, taka gorečnost, tako hrepenenje in zaželenje po Bogu, in po nebeških dobrotah bilo, potlej bi ne bilo toliko mlačnih in bogapozabljivih kristjanov najti, potlej bi ne bilo toliko pohujšanja in pregrešnega djanja viditi; mir in edinost, pobožnost in strah božji bi keršanske hiše lepšal; nedolžni in pobožni mladenči, čiste, sramožljive device, bogaboječe gospodinje, in pošteni pravični gospodarji bi po keršanskih soseskah prebivali; pekel bi moral žalovati, in nebеса bi svojo zmago obhajale.

Sklep.

O zato vas prosim danes: Bodite stanovitni v veri, terdni in nepremakljivi v upanju, goreči v ljubezni; vojskujte se neprenehoma zoper greh in hudičeve skušnjave, zoper slabe zglede in zapeljevanje, in če tudi marsiktero terpljenje in nadloge vas zadevajo, mislite si: saj ne terpi večno, po kratkem terpljenju pride večno zveličanje. Nikar ne pričakujte tukaj žetve, tukaj moramo terpeti in se vojskovati, tamkej v večnosti je velika žetev, tamkej je kraj večnega po-

vračila. Res, ozka je pot, in tudi s ternjem je nastlana, in tesne so vrata, ki peljejo v nebеса, toda noben človek ni vstanu zapopasti, kaj je Bog tem pripravil, kateri njega ljubijo. Amen.

Pridiga na biljo vseh vernih duš.

(Kaj hočemo danes na pokopališču? gov. M. H)

„Duh moj oslabuje, dnevi moji se krajšajo, in le grob mi ostane“ Job. 17. 1.

Vvod.

Juterno solnce še ni bilo izza gor prisjalo, ko so nekdanj po-božne žene skoz severne vrata Jeruzalemskega mesta hitele; imele so te žene zlahtne mazila v rokah, in še zlahtnejšo in svetejšo ljubezen v sercu. Hitele so k pokopališču, kamur so pred tremi dnevi križanega Gospoda položili; hitele so presveto truplo v skalnem grobu pokopanega učenika s svojimi solzami umivati, z zlahtnimi mazili maziliti.

Ravno taka zvesta ljubezen do ljubih, ki v pokopališčih ležijo, spravlja tudi danes verne kristjane na noge. Glej! pota in steze, ktere do pokopanih vodijo, so v tej mili uri napolnjene romarjev in romaric, na tihem mestu blagoslovljenega pokopališča pa mergoli in se gnetje ljudi. Vsi ti ljudje pridejo, tibo mesto, zelene hišice obiskat, kjer ljubí rajni spijo. Kaj pa hočemo tu na svetem mestu rajnih? kaj mótimo tihi mir žeganega pokopališča? kaj smo obiskali mirno pokopališče? Kaj da hočemo, vam bom v tej sveti uri razlagal, ker pravim: Mi hočemo danes na pokopališčih rajnih premišljevatí, jokati in moliti. Poslušajte!

Razlaga.

1. Modri govori: „Bolje je, iti v hišo žalosti, kakor v hišo veselja, zakaj tam bomo opomenjeni, kako prazno da je vse časno, kako bitro mine naše življenje, na koncu vsakega človeka.“ „Priklonimo se k pokopališčem, govori sv. Efrein, premišljujmo prihodnje svoje stanje. Zapopadek pokopališč nas bo modrosti učil.“ Ozmimo se po pokopališču — o koliko jih leži in gnije tukaj, koliko dobrih znancev in ljubih prijateljev; tam skerbliiva mila mati, tu pridni pošteni oče, tam pohleven zvest sin, tu ljubezniva, nekdanj tako cveteča hči, tu nekdanj krepek skerbljiv mož, tu ljuba delavna žena, tam preljudi otročiči, ki so v rožnem cvetu svete nedolžnosti

zamerli; tam pa krije zelena gomila sivega starčka, ki je že težko čakal na smert. Glej! ne davno so vsi ti še med nami živeli, z nami govorili, molili, delali, se veselili, in žalovali — zdaj pa stojimo pred zaraščenim grobom njihovim. Brat! sestra! kako dolgo pa še bo, da bojo tudi tebe, tudi mene sem le zanesli, da bojo tudi pri tvojem, pri mojem grobu stali in molili in tvoj in moj grob z žegnano vodo kropili? Kdaj? to ne vemo, morebiti že zdaj leta, morebiti v petih, desetih letih, gotovo pa skoraj. Smertna ura nam je skrita, pa gotova, to nam pa nima biti nikdar skrito ali neznano, da bi imeli vsigdar v svojih časnih in dušnih rečeh zmirom na smertno uro dobro pripravljeni biti. Glej! zelene hribce, pod katerimi rajni spijo, eden je tako širok in dolg kakor uni, in vendar leži v tem bogat gospod, ali zamožen posestnik, tam v drugem pa reven siromak, ki ni imel pedi zemlje, ali ne pesti časnega blaga, nemila smert je pa vse poravnala; zapustiti je moral bogati vse časno blago, grob njegov ni večji kot grob siromakov, in červi so bratje, gnjiloba je mati bogatemu in siromaku. O kako neumno je zanašati se toliko na časno blago, povzdigovati se svoje visokosti, saj vse to bomo pri smerti nazaj zapustili, edino, kar bomo seboj vzeli v dolgo večnost, so dobre dela, so čednosti. „Zveličani so mertvi, kateri v Gospodu zamerjó, zakaj njih dela grejo za njimi.“ Glej tihi mir na pokopališču, med temi, ki tukaj spijo, ni prepira, ni tožbe, ni pravde, ni kletve, ni sovraštva, — ljubi mir kraljuje tu po grobih: O da bi tudi v tvoji hiši, v tvojej sosesčini vladal ljubi mir, da bi pri tebi med tvojo žlahto, med tvojimi domačimi in sosedmi nikoli ne razsajalo prepiranje, kletev, jeza, in sovraštvo, o da bi po hišah in sosesčinah bila ljuba zastopnost in složnost: „zveličani, uči Jezus, zveličani so mirni, zakaj otroci božji bojo imenovani.“ Take in enake resnice premišluj kristjan, posebno danes na pokopališču, in ker se svoje smertne ure spominjaš, uči se po pravičnem, bogoljubnem življenju -si večni počitek napravljati za tisti skriti čas, kedar bojo tvoje truplo semkaj pokopali.

2. Pa kedar tako v tihem pobožnem premišljevanji pokopališča rajnih obiskuješ, dojdeš h kakemu grobu, kjer se ti posebno milo stori pri srcu, kjer moraš postati. Oh tvoje kolena se upognejo, in mile solzice ti v oči priigrajo in močijo drago mesto. Razumeš? jaz menim zeleni grob rajnega, ki ti je posebno ljub bil v življenji, morebiti grob tvojih staršev, otrok, moža, žene, dobrotnikov in prijateljev. Ali je pa tudi prav in keršansko, da jokamo in solze pretakamo na grobu posebno ljubih rajnih? O če jih še za ljubo imamo, kako bi moglo drugače biti? Zakaj pa tekó tu naše solze? Glej, mi se spominjamo vse ljubezni rajnih, in pri tem spominu pritekó nam mile, nekako sladke solzice in padajo na travo, pod katero rajni spijo. Pa tudi nektera britka, prav britka solza priteče nam na grobu svojih rajnih? Glej! ljubi oče, ljuba mati tvoja počivajo tu. Oni so te za ljubo imeli, kakor morejo le najpridnejši starši

otroka svojega za ljubo imeti. Kako si jim pa ti povračal njihovo ljubezen? Oh kolikokrat si jih žalil, sin moj! ko si zaničeval njihovo svarjenje, ko si jim zastavljal terde besede, ko si morebiti v starosti jih zanemarjal, sirovo ž njimi se obnašal, ali jih stradati pustil? O pomisli hči moja? koliko žalosti si napravljala rajnim staršem, po svojej prevzetnosti, po svojih nesramnih zavezah in svojej nepokorščini! In ko so starši že bili zamerli, kako sta čistila njih spomin, njih pošteno ime? ali ni vajno sedajno življenje takošno, da bi se morali rajni oče in mati še v grobu vaju sramovati? Britke solze morajo teči marsikteremu otroku na grobu svojih staršev. O da bi te solze le bile tudi solze britke, resnične grevence in resničnega sklepa, rajnim staršem znaprej nobene sramote več ne storiti. Ali ti jokaš na grobu svoje žene, svojega moža in se spominjaš srečnega zakonskega življenja svojega. Pa ali ti ne mora tudi kaka prav britka solza priteči, kedar svoje sedajno življenje pregledaš in pomisliš; kako ti more rajna ali rajni marsikaj očitati? O ne oskrunuj po svojem zaderžanju svojih rajnih! Ti obiskuješ pokopališča brata, sestre, dobrotnika, soseda, tovarša, ali te britka solza, ki ti v oči stopi, ne toži, da si jih tako hitro zabil, in se malo jih spominjal v sv. molitvi? Mile solze jočemo danes na grobu rajnih, ki so nas in ki smo jih mi v življenji posebno za ljubo imeli; ali tudi britke nam bojo te solze, kedar pomislimo, da smo jim nekdanj premalo ljubezni skazovali, in jim že zdaj premalo česti in ljubezni skazujemo.

Hvaležni spomin na ljubezen in dobroto, ktere so rajni nam skazovali, britka žalost in grevenga zavoljo krivice, nemarnosti in nehvaležnosti, ktere smo zoper svoje rajne zadolžili, je dar pravice, ktero smo rajnim dolžni; pa dolžni smo jim še več, dolžni smo jim dar ljubezni in pomoči, ktero jim skazujemo po

3. pohlevni verni molitvi in predprošnji. Po nauku naše sv. vere nič nečistega ne more v nebesa priti, zato morejo tiste duše, ktere se sicer v stanu gnade božje, v miru in ljubezni z Bogom od telesa ločijo, pa časne kazni svojih spokorjenih grehov niso popolnoma čiste, po telesni smerti še čistiti po marsikterem terpljenju, dokler da bojo popolnoma čiste in vredne, Boga gledati. Pravimo jim verne duše v vicah. One stojijo z nami v zvezí, v sveti žlahti keršanske ljubezni, so z nami udje enega duhovnega telesa, in mi smo v srečnem stanu, jim po sveti daritvi nove zaveze, po svojej molitvi in po dobrih delih k pomoči biti, britke bolečine jim prikrajšati, da morejo iti, kamur zdihujejo, pred obličje božje v nebeško zveličanje. Ta dar naše pomagljive in rešivne ljubezni prosijo, ja zahtevajo verne duše od nas posebno danes popoldne in jutre, ker je njih spomin in dan. Da njih mile prošnje niso zastonj, pričuje ta polna cerkev, pričuje pobožnost in usmiljenje, ktero vam z obraza berem. Saj ste, ljubi moji! danes prišli molit in darovat za verne duše v vicah, zlasti pa za tiste, ki ste jim

posebno ljubezen dolžni. Ti obiskuješ, verni kristjan moj! danes ljubo mesto, kjer rajni tvoji spijo, s sveto vodo kropiš njih zeleno posteljico in jo kinčaš z rožami in gorečimi svečami; — prav lepo in pomenljivo je to znamenje tvoje ljubezni. Pa ne zabi grobe svojih ljubih kropiti s solzami dobrih sklepov, na nje trositi svete rožice pohlevne, verne molitve in predprošnje svoje, in njim po delavni ljubezni svojej prižgati luč večnega življenja. Saj je človeškemu sereu lepa in sladka tolažba, moliti in darovati za svoje rajne; moliti za preljube stariše itd., njim povračevati ljubezen in prijaznost. O taka molitev je polna tolažbe in pomoči za rajne, pa tudi polna sladke tolažbe in blagra za nas.

Sklep.

O naj se vнемajo posebno danes in jutre naše molitve in mile prošnje v eno misel in prošnjo: Gospod-daj rajnim večni počitek, in naj jim sveti večna luč! Reši jih usmiljeni Bog strašnega terpljenja, prikrajšaj jim po naših zdihljejih in nekervavi daritvi svojega Sina britke, dolge ure njihovega očiščevanja, in naj jih skoraj gledati in uživati zveličanje tvoje. Nam pa daj cilj in konec svojega časnega življenja prav spoznati, vse dni in ure na tem svetu pravično, pobožno in bogaboječa živeti, da, kedar naše trupla sem na pokopališče zanesó, duša naša usmiljenje najde pred teboj. Amen.

Pridiga za XXIV. pobinkošno nedeljo.

(Homilija; gov. — F. —

Jezus je vstal, in zapovedal vetrovom
in morju, in bila je velika tihota.“

Mat. 8, 26

Vvod.

Sveti Matevž nam današnje sveto evangelje tako-le pripoveduje: „Tisti čas je stopil Jezus v čolnič, in njegovi učenci so šli za njim.“ Tisti čas je bil o tisti priložnosti, ko je Jezus že celi dan učil in je svoje nebeške nauke poterdoval z obilnimi čudeži, ktere je delal nad revnimi bolniki v njihovih različnih betežnostih in nadlogah. Zavoljo teh Jezusovih čudežev je brezštevila množica ljudi skupaj privrela gledat Jezusa, velikega čudodelnika. Da bi se odtegnil tem radovednim ljudem, stopil je

proti večeru Jezus v čolnič, da bi se prepeljal čez Genezareško jezero. In ker se je bil pri dolgem govorjenju in pridigovanju utrudil, vlegel se je v čolniču na tla, da bi si bil nekoliko odpočil in se enmalo prespal. Zakaj kar človek je bil Jezus razun greha podveržen vsem drugim človeškim slabostim. Potreboval je namreč jedi in pijače, spanja in počitka; občutil je glad in žejo, vročino in zimo kakor mi.

Pri tem prepeljavanju čez jezero pa se je prigodilo nekaj posebnega:

„In glej! velik vihar je ustal na morju, tako da so valovi čolnič pokrivali; on je pa spal. In njegovi učenci so k njemu pristopili, in so ga zbudili, rekoč: Gospod! otmi nas, poginjamo.“ Toda Jezus, namesto da bi jim kar hitro pomagal, jih še poprej zaverne in posvari:

„In Jezus jim je rekel: Kaj ste boječi, maloverni?“ S temi besedami je zavernil Jezus svojim učencem njihovo nezaupnost, ter jim je hotel to-le povedati: Ako bi vi trdno verovali, da sem jaz res pravi Bog, in da vam zamorem pomagati, naj si že ali spim ali budim, ničesar bi se ne bali.

Po tem ljubeznjivem in zveličavnem svarjenju se Jezus vzdigne, in velik čudež stori: „Tedad je ustal in zapovedal vetrovom in morju, in bila je velika tihota.“ S tem čudežem je Jezus spet očitno pokazal, da je on res vsemogočen Bog, kateremu je pokorna vsa natora in kateremu so podložne vse stvari. Ravno zavoljo tega so vsi, ki so se znašli v čolniču, stermeli in vsi osupnjeni vpraševali, kdo da je ta, ki dela tolika čuda:

„Ljudje pa so se čudili, rekoč: Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“ Akoravno pa so to vpraševali, so vendar le lahko sami ob sebi sklenili, da Jezus, ki dela tolika čuda, ni le zgolj človek, temveč tudi Bog, tedaj Bog in človek skupaj.

Nauki.

Današnje sveto evangelje govori od viharja na morju. Siloviti vihar na morju pa mi v spomin sklicuje nevihte in huda vremena, kakoršna nas dandanes bolj pogostoma obiskujejo kakor nekdanj, in to me naganja, od hudega vremena spregovoriti par besedi.

Hudo vreme imenujemo nevihto, ktera se razodeva ali s silnim viharjem, ali z bliskanjem in treskanjem med ploho in nalivom ali še clo s točo.

Huda vremena imamo za veliko nesrečo, in vendar nam utegnejo biti v veliko srečo, ako si jih hočemo sami obračati v blagor in prid. Kakor je namreč vihar na morju aposteljnoin in drugim pričujočim ljudem koristil s tem, da so bili po tem v svoji veri v Jezusa tem bolj poterjeni; ravno tako tudi nam še dandanes

huda vremena koristijo za telo in za dušo, nam služijo v časno in večno srečo.

1. Huda vremena nam služijo v časno srečo:

a) s tem, da zmanjšujejo prehudo vročino in čistijo zrak škodljivih soparov. Vsakdo ve, da je človek od hude vročine ves izparjen in da mu komaj dihati da, kedar se hudo vreme na nebu zbira. Kakor hitro pa se nevihta razlije, in se zabliska in razgromi pod nebom, diha človek pol lagljeje, ker je po nevihti zrak postal pol čisteji.

b) Huda vremena pospešujejo rodovitnost zemlje po polji, po košenicah in vinskih goricah. Ena sama ploha ob nevihti marsikterikrat več zda, kakor pa dež, ki po več dni zaporedoma lije izpod neba. Res se tudi tukaj poterdjuje resnica tistih besedi, ki jih je hvaležno ljudstvo od Jezusa govorilo, rekoč: „Vse je prav storil.“ Da, Bog je res vse prav storil! Še clo takrat, kedar se bliska in kedar treska pod nebom, nam ljubi Bog skazuje svojo dobrotljivost, ker sta nam tudi blisk in tresk v hasen in korist.

Res je, da huda vremena vsako leto narejajo tudi veliko nesreče zdaj s povodnjo zdaj s strupeno točo; pa tudi takrat, kedar nam Bog po hudem vremenu pošlje kako nesrečo, se nam dobrotljivega skazuje. S takimi nesrečami hoče Bog grešnike pokoriti, ter k pokori in poboljšanju nagniti, kakor nekdanj terdovratnega kralja Faraona, pravične pa v dobrem tem bolj poterditi, kakor njega dni svojega zvestega služabnika, poterpežljivega Joba. Job je prebival v deželi Hus o tistem času, o katerem so se Izraelci znašli v Egiptovski sužnosti. Bil je Job pobožen mož in bogaboječ. Bil je pa tudi silo bogat. Imel je na tisoče ovec, kamel in goved in veliko družino. Imel je desetero ljubeznivih otrok. Bog pa je hotel njegovo pravičnost na poskušnjo postaviti, in mu je torej na en dan vse vzel, kar je Job imel. — Sabejci planejo na njegova goveda in mu jih poropajo, ter hlapce pobijejo. Toča mu ovce potolče s pastirji vred. Kaljdejci mu kamele odpeljejo, ter hlapce pomorijo. Hudi vihar poruši hišo, v kateri so se znašli Jobovi otroci, in jih pod grobljami pokoplje. Vse te nesreče pridejo Jobu na enkrat na uho. Zdaj še njega popade huda bolezen. Ko bi trenil, je ves poln turov in oteklin po vsem životu od nog do glave. Na gnojnem kupu sedi in si s črepinjo trebi gnoj in sokrovco iz ran in oteklin. Na vse to ga še njegovi prijati zaničujejo in clo lastna žena ga zasmehuje v njegovi nezmerni nesreči. Kaj pa je Job storil v toliki stiski in nadiogi? Job je vse voljno poterpel, ves vdan v sveto voljo božjo, ter je rekel: „Gospod je dal, Gospod je vzel: kakor je njemu dopadlo, zgodilo se je; ime Gospodovo bodi češčeno.“ — Po tem pa, ko je bil Job skušnjo prebil, je spet ozdravel, je postal še enkrat tako bogat, kakor poprej,

je dobil spet sedem sinov in tri hčere, in je užival veliko srečo na svetu.

2. Huda vremena nam služijo tudi v večno srečo.

a) Hudo vreme nam prav živo pred oči postavlja božjo vsemogočnost. Kje je kak kralj ali cesar, in bodi si tudi še tolikanj mogočen, da bi imel blisk in tresk v svojih rokah? Kje je kateri, da bi zamogel z gromom stresati okrožje zemlje? „Le eden je najviši,“ govori sveti Duh v svetem pismu, „vsemogočni Stvarnik in mogočni in prestrašni kralj, Bog, ki na svojem sedežu sedi in gospoduje.“ In oh, ljubi moji! tega vsemogočnega Boga imamo mi za svojega očeta. Oh kolika sreča! Po vsi pravici se moramo veseliti te svoje sreče! Skerbeti pa moramo in si prizadevati na vso moč, da si tega vsemogočnega Boga prijaznega ohranimo; zakaj ako nam je on prijazen, nam bo gotovo vselej skazoval svojo vsemogočno pomoč; nasproti pa se ga morajo po vsi pravici bati vsi, ki ga žalijo; zakaj mahoma, kakor bi jih obrnil, bodo hudobneži pokončani.

b) Hudo vreme nas z zdravilnim in zveličavnem strahom napolnuje. Znajde se mnogo hudobnih in terdovratnih ljudi, katerih se ne prime nobena pridiga in nobeno prigovarjanje. Znajde se mnogo izneverjenih ljudi, ki ne verujejo niti v Boga, niti v nebesa, niti v pekel. Kakor hitro pa se bliskati začne in treskati, tresejo se in trepečejo po vsem životu, in se takrat prav primaknejo v družbo takih ljudi, ki molijo, da bi Bog milostno od nas odvernil hudo vreme.

c) Hudo vreme nas tudi k dobremu nagiblje; zakaj hudo vreme nas s strahom navdaja, da bi nas strela ne ubila, nam pohištva ne požgala, ali da bi nam toča polja in vinogradov ne pokončala. Ta strah pa nas priganja, da poklekneмо in molimo, molimo sveti rožnikranc ali kako drugo molitev, obudimo žalost nad svojimi grehi, delamo dobre sklepe, kakor prerok Jona njega dni. Vse to bi se morda ne bilo zgodilo, ko bi se ne bila približala huda ura. Marsikteri je morda ravno mislil grešiti, hudo vreme pa ga je od greha odvernilo ter na pravo pot zavrnilo. Pri tem pa bi bilo želeli le še to, da bi zvesti ostali svojim dobrim sklepom in da bi ne posnemali terdovratnega kralja Faraona. Bog je po Mozesu zapovedal kralju Faraonu, naj Izraelsko ljudstvo spusti v puščavo, da bo ondi daritev opravilo Bogu. Kralj pa se je temu povelju posmehoval, in je še hujši stiskal ljudstvo Izraelsko. Prišla je tedaj nad-nj šiba božja za šibo božjo, prišle so desetere stiske nad Egiptovsko deželo. Sedma stiska je bila hudo vreme, da nikoli takega. „Stegnil je Mozes palico proti nebu, in Gospod je dal gromenje, točo in blisk, ki je švigal na zemljo; in Gospod je usipal točo na Egiptovsko deželo. In toča z ognjem zmešana se je usipala, in bila je tolike velikosti, kakoršne ni bilo nikoli poprej po vsi Egiptovski deželi, kar ta narod v njej prebiva. In toča je pobila po

vsej Egiptovski deželi vse, kar je bilo na polju, od človeka do živine; tudi vse poljsko zeljišče je toča pobila, in vse drevje je polomila po deželi. — In Faraon je poslal in poklical Mozesa in Arona in jima je rekel: Grešil sem tudi zdaj; Gospod je pravičen, jaz pa in moje ljudstvo smo krivični. Prosita Gospoda, da naj neha božje gromenje in toča, da vas spustim, in da tukaj dalje nikakor ne ostanete. — Toda ko je Faraon videl, da je nehal dež, in toča, in gromenje, je greh množil, ter oterpnilo je serce njegovo in njegovih služabnikov, in silno je bilo zakerknjeno; in ni spustil Israeljevih otrok, kakor je bil ukazal Gospod po Mozesu.“ Po Faraonovo delajo tudi še dandanes mnogi ljudje. Kedar se nevihta spočenja, se prestrašijo, ter začnejo moliti in dobre sklepe delati. Kakor hitro pa se hudo vreme memo prepelje, vsahne njihova molitev, jim splavajo po vodi vsi njihovi dobri sklepi, in spet oterpnejo, ter zakerknejo svoje serce. Bratje moji! tako ne smemo mi nikdar nikoli ravnati!

3. Kaj pa moramo storiti, da nam hudo vreme škodovalo ne bo?

Kjer se le koli znajdemo, smo povsod v božjih rokah. „V njem živimo, se gibljemo in smo“, uči sveti Pavelj. „Kam pojdem pred tvojim duhom,“ prepeva kralj David, „in kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebo, si ti ondi; ako bi se podal v pekel, si tukaj. Ako bi vzel zarjine perute, in bi prebival na kraju morja: bi me tudi tje peljala tvoja roka, in me držala tvoja desnica.“ Ne živi ne mrtvi se ne moremo odtegniti božji roki, je rekel bogaboječi devetdesetletni Eleazar. Po tem takem ga nikoli nikjer ni nobenega kraja, v katerem bi varni bili pred hudim vremenom, ako nas Bog sam ne varuje. Pri vsem tem pa se le vendar smemo poslužiti dopuščenih pripomočkov, da nam hudo vreme tako lahko in tako hitro škodovalo ne bo.

a) Poglavitni in najzdatniši pripomoček je, se ve da, ta, da se k Bogu zatekamo, in pri njem iščemo pomoči. Pobožno se tedaj prekrizajmo in ponižno molimo, da bi Bog hudega vremena in škode obvaroval nas in naše blago in premoženje. Prav iz serca obžalujemo svoje grehe, ker bi se lahko zgodilo, da bi nas strela ubila, in bi nam ne bilo mogoče spovedati se še pred smertjo svojih grehov. Trdno sklenimo, rajši umreti, kakor pa tudi le z najmanjšim grehom Boga žaliti.

b) Smemo se pa tudi n a t o r n i h pripomočkov poslužiti, kakor se n a t o r n i h pripomočkov poslužimo zoper ogenj, zoper povodenj in druge enake nesreče. Taki natorni pripomočki so: Ako se človek v hiši znajde, naj okna zapre, vrata pa odpre. Zaperta okna branijo, da prepih skoz hišo strele nase ne nateguje; odperata vrata pa pomagajo, da se od zgol sopuha nihče ne uduši, ako bi strela vendar le udarila v hišo. — Tudi ni dobro ob hudi uri stene se tiščati ali ogujišča, ker strela najrajši ob steni ali ognjišču švigne v hišo. —

Ravno tako ni varno, ogenj zakuriti ob hudem vremenu, ker dim sosebno rad strelo nase nateguje. — Ako bi bila strela res udarila v kakega človeka, je treba nemudoma vrata odpreti in okna, in udarjenega človeka zanesti na zdravi zrak, mu razvezati preterdo zavezano obleko, mu jesiha ali žganja pod nos deržati, po tem pa nemudoma po zdravnika poslati. — Ako se pa človek ob hudi uri pod milim nebom znajde, naj se nikar ne vstopi pod nobeno drevo. Tem višje ko je drevo, tam rajši strela va-nj udari. Tudi ni dobro ob hudem vremenu naglo leteti in se razsepsti in razgreti, ker vse to strelo nase poteguje.

Za sklep naj vam povem neko prigodbo iz življenja svetega Nikolavža. Neki mornarji ali brodniki iz Mire so se nekega dne znašli na morju v veliki nevarnosti. Spočela se je namreč na morju strašna nevihta, in je žugala vse v vodi potopiti. V tej silni stiski kličejo mornarji v Boga in se v priprošnje izročajo svetemu škofu Nikolavžu. Pri tej priči se jim prikaže v čolnu sveti Miklavž, ter jim pravi: „Glejte, tukaj sem; prišel sem, da vam pomagam.“ To reče, prime za veslo, jih pri mestu Mira varno na suho izpelje, in zdajci zgine. Ko pa na suho stopijo, gredó svetega Miklavža iskat, da bi ga zahvalili. Najdejo ga v cerkvi med drugo duhovščino, se pred-nj na kolena spustijo in ga zahvaljujejo prav priserčno. Sveti mož pa jim v besedo seže, in pravi: „Otročiči moji! Boga zahvalite, da vas je rešil; jaz nisem nič drugega, kakor nevreden hlapec in grešnik: on sam je, ki velika čuda dela.“ Po tem je mornarje na samem pred se vzel, ter jim na znanje dal, da je ta nevarnost nad njih prišla zavoljo nekterih skrivnih grehov, katerim so bili vdani, in zavoljo katerih morajo resnično pokoro delati in se posihmalo zares poboljšati. — Tudi mi, ljubi moji! dan na dan z grehi Boga žalimo, in si šibe božje, ter huda vremena, točo in druge nesreče na glavo nakopavamo. Ako hočemo tedaj ustaviti roko božjo, da nas tepla ne bo, vam drugega sveta ne vem memo tega, ktereга je sveti Nikolavž mornarjem dajal. Za svetim Nikolavžem tudi jaz vam zakličem: Spokorite se, poboljšajte se! Amen.

Pridiga za XXV. pobinkoštno nedeljo.

(Ponočne nevarnosti; gov. G. J.)

„Kedar so pa ljudje spali, prišel je njegov sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico.“
Mat. 13, 25.

Vvod.

V priliki današnjega sv. evangelija se nam kaže, kaj dela hudič, kako on ljudi zapeljevati skuša. Neutrudeno sledi in hodi za dušami po vseh potih in stezah, brez prenehanja pazljivo preži na vsako pripravno priložnost, da bi vsejal seme pregrehe v serca človeških otrok. „Kakor rjoveč lev“, piše sv. Peter „hodi satan okoli in išče, koga bi požerl“, in sv. Ambrož pravi: „On nikoli ne neha, nas vsak dan napadati, našo oblast in omahljivost z zvijačami, skušnjavami in sleparijami v zanjke pripravljati, dokler na svetu živimo“. Prav posebno pa si izvoli satan in njegovi pomočki ponočni čas za svoje brezbožno, zaverženo djanje in nehanje; zakaj noč je za-nj najpripravniši, najugodnejši čas. To je tudi naš Zveličar Jezus Kristus v današnjem sv. evangelju izrekel: „Kedar so pa ljudje spali, prišel je sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico in je odšel.“ Noč tedaj, tema je najimenitniši in posebni čas, o katerem hudič največ dela. V nočni tmni je bilo že v marsiktero serce grešno seme zasejano, v nočni tmni je to seme dospelo v hudobno djanje, v nočni tmni je že marsikterega smert in pogubljenje dohitelo. Zato pravi pregovor po vsi pravici: „Noč ima svojo moč“. Zato vam bom danes razložil ponočne nevarnosti in pripomočke, kako se jih ogibati in hočem začeti v imenu Jezusovem in prečiste Device Marije.

Razlaga.

Noč je v resnici svet, čistiljiv čas; sam Zveličar naš Jezus Kristus ga je k tej časti povzdignil. Jezus je namreč večkrat celo noč v molitvi prečul. Veliko njegovega terpljenja se je ravno po noči godilo. Po noči je bilo, ko je na oljski gori svoje terpljenje začel, v smertnih težavah kervavi pot potil in trikrat molil: „Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih terpljenja od mene, pa ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi“, po noči je bilo, ko so ga beriči in vojščaki vjeli in mu nedolžne roke grozovito zvezali; po noči je bilo, ko so ga od enega sodnika do družega, od Ana do Kajfeža vlačili in ga je brezbožna derhal z oskrunjenimi rokami zasramo-

vala in zasmehovala. — Pa tudi zavoljo tega je noč resen čas, ker bo Gospod, kakor mislijo nekteri pobožni in razsvitljeni možje, enkrat v polnoči zopet prišel soditi žive in mrtve. To pa ni prazna vera; ona se upira na besede Jezusove v priliki od pametnih in nespametnih devic, kjer pravi: „O polnoči pa se zasliši glas: Glej, ženin pride, pojdite mu nasproti!“ — Imeniten in veliko pomenljiv čas je tedaj noč za pravega kristjana. Zatorej tudi sv. katoliška cerkev svojim duhovnom in redovnikom zapoveduje ali vsaj nasvetuje naj po noči za ta čas odločene molitve opravljajo. Med tem pa, ko cerkev v tihi noči moli in njeni zvesti otroci z molitvijo, s sladkim spanjem dušo in telo za prihodnje delo krepčajo in poživljajo, je ravno ta čas satan najbolj delaven, da bi za svoje kraljestvo kaj prebivavcev pridobil. Po noči začenja v serca strupeno seme greha in hudobije sejati. Zato pa tudi ravno v ponočnih urah najbolj napadajo ljudi grešne, nečiste misli; ponočni čas ga skuša pripraviti k hudobnemu djanju. V ponočnih urah stopa človeku življenje njegovega bližnjega pred oči in ga naganja, svojega brata krivo in obrekljivo soditi; v nočni tmini se človeku dozdeva, da tatvina in goljufija, maščevanje, pobijanje, pretepanje in morije niso tako hudobne djanja; z eno besedo, ni ga hudobnega početja, ni je grozovitne pregrehe, ki bi je noč ne bila rodila in ki bi se pod nočnim krilom ležej in gotovejši človeka ne polastila. „Divjost, ljubosumnost, nepokoj, omahovanje, smertni strah, dolga jeza in sovražstvo nad ljudmi gospodari in ob času miru moti ponočno spanje njegove misli“ pravi modri Sirah. In v resnici, malokdaj se je ktera hudobija zgodila, ki se ni po noči sklenila in speljala.

Pa hudič ni zadovoljen, da le hudobne misli in želje po noči v človeku zbuja, in seme hudobnega početja v serce seje, hudič poskuša tudi še druge močnejše pripomočke, da bi svoj namen le gotovo dosegel. On mu stavi pred oči, kako prijetno in sladko da je meseno veselje in poželenje, tako mu vzame mir serca in ga spravi v pregrešne priložnosti. Po noči napravljajo gledišne igre, ki vero in lepo zadržanje podkopujejo; po noči napravljajo ples in veselice, kjer nedolžnost na morišče peljejo in v ostudni grob razuzdanosti zakopavajo. Po noči sklicuje morivec človeških duš pijance in igravce v shode in družbe, v katerih se nezmerno pijančuje in strastno za visok denar igra, zdravje podkopuje in časni blagor posameznih ali pa še celih družin za vselej razdira. Po noči se klatijo tatje in roparji in drugi nevarni ljudje, da vnebovpijoče krivice doprinašajo nad premoženjem in življenjem svojega bližnjega. Resnično, noč je mati brezštevilnih grehov in hudobij! Zapeljevanje, nečistost, prešestovanje, tatvina, ropi, morija, požiganje, — to so dela, ktere noč rodi, ki jim noč priložnost daje in jih speljevati pomaga. — „Na vse zgodaj“, pravi sv. pismo, „se vzdigne morivec, umori potrebnega in ubozega, in po noči je kakor tat. Prešestnikovo oko pazi na temo in pravi: Nobeno oko me ne bo videlo; in on

zakrije svoj obraz. V temoti pridere v hiše, kakor se je po dnevi zgovoril, in oni nič ne vedó od svitlobe“. „Kdor je pijan, pravi sv. Pavelj, je po noči pijan.“

Kdo je vstanu popisati vse nevarnosti, ki jih noč človeku napravlja? Kdo bi mogel naštetí vse hudobije in pregrehe, h katerim noč priložnost daje? Kdo je vstanu izreči število nesrečnih, ki jih je noč v časno in večno nesrečo potopila? Koliko jih bo v peklu upilo z Jobovimi besedami: „Tisto noč, ki me je tako nesrečnega storila za celo večnost, naj temen vihar obseže, naj se dnevom v letu ne prišteva, in tudi v mescih naj se ne šteje! Tista noč naj bo samotna (nerodovitna) in ne hvale vredna; naj jo kolnejo, kateri dan preklinjajo, ki so pripravljeni levijatana zbuditi“. — Vendar nočle tistemu nevarnosti napravlja, kateri sam hoče. Vsem njenim nevarnostim lahko odidemo, ako hočemo; potov in pripomočkov k temu imamo obilno.

2. Najpervi med njimi je a) dobro vredjeno družinsko življenje. Tako družinsko življenje pā je le takrat, ako vsak ud te družine natanko svoje dolžnosti spoľnuje. Ako se to zgodi, eden drugzega spoľtujejo in ljubijo. Ljubezen pa veže vse družinske ude, da v miru in edinosti med seboj živé. Ljubezen jih kliče opoldne skupej in poslajša vsakemu, akoravno še tako borno in pičlo kosilice. Ljubezen jih zbira po dokončanem delu v domači izbici, da se po zavžiti večerji podučljivo in kratkočasno pogovarjajo in med seboj razveseljujejo. In tega prijaznega domačega življenja se ne udeležujejo ne samo starši in otroci, ampak tudi pomagāči, posli in sploh, kdor se k družini šteje in tako je takošno priljudno družinsko življenje poglobliten pripomoček se obvarovati ponočnih nevarnosti. Sploh pa rečem, da bi se imela keršanska hiša ob gotovi večerni uri zapirati, in nobenemu ne smelo dovoljeno biti, brez resnične potrebe hišo zapustiti. — Duša takega večernega družinskega zbiranja pa je hišni gospodar. Brez njega je nemogoče, družinske ude skupej obderžati. Če si hišni gospodar dovoli, do polnoči se po keremah in pivnicah razveseljevati, kaj bo zaderževalo odrasčenega sina, zvečer ravno tako delati in se radovati? Ako hišni oče sinu ali hčeri dovoli, pozno v noč po plesiščih hoditi, kako bi se moglo ravno to hlapcu ali dekli odreči? O ko bi v vseh družinah prijazno skupej živeli, koliko očetov in mater bi ne imelo nikoli priložnosti, tožiti čez svoje pokvarjene in popačene sinove, hčere, hlapce in dek!e!

b) Ako se hočete dalje obvarovati satanovega podpihovanja v ponočnih urah, opravljajte vsak večer zvesto svojo večerno molitev. Tukaj ne omenjam sv. dolžnosti, ki jo ima vsak kristjan, vsak dan svojemu Bogu za prejete dobrote se zahvaljevati; ampak povedati vam le hočem, koliko koristi prinese molitev človeku za prihodnjo noč. Kdor se zvečer s serčnimi besedami Gospod Bogu priporoči, tega Bog s svojo usmiljeno gnado veliko bolj krepko

podpira. Kdor se nebeški materi Mariji priporočuje, nad tim njeno materno skerbno oko celo noč čuje. Kdor se svojemu patronu priporoči, za tega bo gotovo mirno, varno noč brez greha pri Bogu sprosila. Kdor se svojemu angelj varhu priporoči, nad tim bo gotovo skerbno čul. In če Bog s svojo gnado, Marija s svojo materno skerbjo, naš sv. patron s svojo priprošnjo, angelj varh s svojimi perutami nad nami čujejo in nas varujejo, kje bo satan še prostora našel, da bi nas skušal? — Največ pa bo večerna molitev gotovo zdala, ako se vsak dan ob gotovi uri od vseh družinskih udov, s hišnim gospodarjem na prvem mestu, skupej in glasno opravlja.

Saj skupno molitev Bog najrajši usliši, kakor je Jezus sam rekel, „kjer sta dva ali so trije v mojem imenu zbrani, tam sem v sredi med njimi.“ Zadnjič pa naj vsak, kedar se spat vleže seboj vzame c) kako sveto misel, da si ž njo hudobne in slabe misli in skušnjave odvrta. In taci misli in resnic je obilno. Koliko nam jih ponuja le Jezusovo terpljenje in sicer posebno tisti prigodki, ki so se po noči godili; koliko nam jih daje življenje in djanje svetnikov? Ena najkrepkejših misel pa, ki nas je sploh, posebno pa po noči vstanu greha varovati, je misel na smert. Poslušajte, kaj nam od tega pripoveduje sv. Janez Klimak, kar je sam z lastnimi očmi videl: „Nočem vam tukaj zamolčati, tako pripoveduje ta svetnik sam, neke prigodbe, ki se je v samostanu, v katerem sem poprej bival, z nekim puščavnikom pripetila. Ta puščavnik je dolgo časa svojo dolžnost zanemarjal in za zveličanje svoje duše prav malo skrbel. Huda bolezen pa ga je potlačila in na kraj življenja pripravila. V tej bolezni nekega dne v omedlevico pade. Ko se čez eno uro zopet zave, prosi mene in druge mnihe, ki so bili pričujoči, da bi ga zapustili; potlej pa reče vrata svoje celice zazidati in le majhno luknjico pustiti. Tako od vseh odločen živi v tem kotu celih 12 let, z nobenim ni govoril in družega ni jedel, kakor kruh in vodo, ki so mu jo skozi luknjico podajali. Le misel na grozno smert in sodbo, ki se je njegovemu duhu v tisti omedlevici razodela, ga je navdajala tako, da je kakor nepremakljiv in oterpanjen sedel in svoje oči vedno na eno mesto obrnjene imel, med tem ko so solze brez neprenehanja njegove lica močile. Ko pa nazadnje nič več ni jemal kruha in vode, spoznali smo, da je zbolel. Odperli smo njegovo celico, in pristopili, da bi mu potrebno pomoč skazali, pa našli smo ga že blizu smerti. Serčno ga prosimo, da bi nam dal za slovo kak poduk, pa samo le-te besede nam reče: „Kdor si enkrat misel na smert prav k srcu vzame, on vekomaj ne bo grešil.“ To izgovorivši je mirno in sladko v Gospodu zaspal.“ Tako, kristjani! bo tudi nas ta misel greha varovala. Če kdo eno ali drugo tako misel zvečer premišljuje, dokler ne zaspi, ali če se morebiti po noči zbudi, zopet povzame, potem ne ostane nič časa za slabe misli in želje. Po tem bo noč ali v mirnem spanju in

„spravilvanje sveta (bo li se prihoditi)“

„delaj po svoji“

„Ne jej večje veliko, 4. Tudi portelja naj ne bo prevelika in njegova strela“

veselih sanjah, ali pa v sv. mislih prešla, in po tako srečni noči nastopi veselo in srečno jutro.

Sklep.

Tako tedaj odidemo ponočnim nevarnostim, da se radi svoje domače hiše deržimo, zvesto svojo večerno molitev opravljamo in, kedar gremo spat, kako sv. misel seboj vzamemo. Po tem takem bo noč to, kar ima biti in za kar jo je Bog vstvaril, namreč dobrotica človeškega rodu, kakor pravi sv. Pavel: „Kakor po dnevu hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti; temuč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa in ne strezite mesu v poželjenji.“ Tako se ne bo zgodilo, da bi mi katero noč Gospoda zatajili, kakor ga je Peter zatajil tisto noč pred njegovim terpljenjem; temuč za nočjo tega življenja bo enkrat veselo jutro v večnosti napočilo, jutro vstajenja k večnemu življenju. Amen.

Pridiga za XXVI. pobinkošno nedeljo.

(Homilija; gov. —f.—.)

„Nebeško kraljestvo je podobno ženofovemu zernu. Nebeško kraljestvo je podobno kvasu.“ Mat 13, 31. 33.

V v o d.

Pobožni kralj David je gledé prihodnjega Odrešenika prerokoval, rekoč: „Odperl bom v pripovedih svoja usta, govoril bom uganjke od začetka.“ Kako lepo da se je nad Jezusom spolnovalo to prerokovanje, nam danes spričuje sveti Matevž, ki nam dve pri-
liki Jezusove pripoveduje, to priliko od ženofovega zerna in priliko od kvasa, nazadnje pa tako-le sklene svoje pripovedovanje: „Vse to je Jezus množicam govoril v prilikah, in brez prilik jim ni govoril; da se je dopolnilo, kar je govorjeno po preroku, ki pravi: Odperl bom v prilikah svoja usta, in izrekal skrito od začetka sveta.“ Po tem takem je Jezus tudi s svojimi prilikami spričeval, da je on res tisti obljubljeni Odrešenik in Zveličar sveta, nad katerim se spolnujejo vsa prerokovanja prerokov. Podučevanje v prilikah je pa zraven tega tudi prav pripravno in zdatno podučevanje; po takem podučevanju namreč se resnica, v priliko zavita, tem globokeje

vtisne v spomin in v serce. Poglejte, kako ljubeznjivega se nam usmiljeni Jezus skazuje tudi v tem, da svojih zveličanskih nauk ne razklada v skrivnostipolnih besedah, ampak da nas podučuje tako priprosto in po domače, da ga vsi lahko zastopimo! In zdaj poslušajte, kaj nam hoče Gospod Jezus danes povedati:

- I. s priliko od ženofovega zerna, in
- II. s priliko od kvasa. Zvesto poslušajte!

I. Prilika od ženofovega zerna.

Obedve priliki, priliko od ženofovega zerna in priliko od kvasa, je Jezus na Galilejskem morju v čolnu sedé razkladal Judovskim množicam, ktere so ga ob bregu morja stojé poslušale. Rekel je:

1. „Nebeško kraljestvo je podobno ženofovemu zernu, ktero je človek vzel, in na svojo njivo vsejal.“ Nebeško kraljestvo, katerega Jezus ženofovemu zernu primerja, je sveta cerkev Jezusova, je sveto evangelije in v svetem evangeliju hranjena božja beseda, ktera je iz nebes doma, in tudi nas v nebesa popelje, ako po njej živimo in po njej ravnamo. Človek, kteri ženofovo zerno vzame in ga vseje, je Jezus Kristus sam. Njiva njegova je svet, po katerem je sejal in še seje seme svoje božje besede, je sveto evangelje ali sam oznanoval, ali pa ga oznanoval po svojih apostelnih in ga še zdaj oznanuje po svojih namestnikih in duhovnih pastirjih.

Kaj ne, ljubi moji! da je to res prav razveseljivna reč, da hoče Jezus, naš Gospod in Zveličar, to biti v duhovnem pomenu, kar ste vi v pravem pomenu te besede, namreč: vertnar, sejavec, kmetovavec. Ker se pa Jezus tako močno ponižuje, da hoče to biti, kar smo mi; moramo tudi mi to biti, kar je Jezus delal. Vsak zmed nas mora tedaj biti sejavec, ki ženofovo zerno vzame, in ga vseje v svojo njivo. Ženofovo zerno nam je božja beseda, njiva pa je naše serce. Sveto evangelje moramo toraj zvesto prebirati, božjo besedo pridno poslušati; to pa, kar smo slišali in brali, si moramo globoko v serce vtisniti, pogostoma premišljevati in v djanju sploenovati.

2. Od ženofovega zerna beremo na dalje: „Ktero je sicer najmanjše zmed vseh semen; kedar pa zraste, je večje, kakor vsa zeljišča, in je drevo, tako da ptice spod neba pridejo, in prebivajo na njegovih vejah.“ Pri nas, ki ne prebivamo v tako vročih krajih, ženofovo zerno ne zraste v veliko drevo; v Palestini pa, to je v tisti deželi, v kteri je Jezus priliko od ženofovega zerna pripovedoval, in v kteri imajo skoraj vedno poletje in nobene zime ne, zraste ženofovo zerno tako visoko, da je košatemu drevesu podobno. Kako pa je nebeško kraljestvo temu ženofovemu zernu podobno? Poglejte! kakor je ženofovo zerno zmed vseh semen najmanjše, ravno tako je bilo nebeško kra-

ljestvo, kraljestvo Kristusovo na zemlji, t. j.: sveta cerkev Jezusova neizrečeno majhna in neznatna reč; učencev in spoznovavcev Jezusovih je bilo le majhno število, vsi drugi ljudje pa so bili ali Judje ali neverniki. Kakor pa ženofovo zerno, kedar zraste, veče postane, kakor vsa zeljišča, in se tako močno povzdigne in razraste, da je podobno drevesu, na katerega ptice spod neba pridejo, da prebivajo na njegovih vejah; ravno tako je nebeško kraljestvo, sveta cerkev Jezusova, kedar so jo učenci Jezusovi in njih nasledniki po svetu razširili, neizrečeno velika postala, in se tako močno po svetu razširila, da je v kratkem času več kristjanov bilo, kakor pa Judov ali nevernikov te ali une ločine. Seme svetega evangelija, katerega so Judje in neverniki imeli le za majhno, nepomenljivo reč, je prirastlo v drevo, tolikanj veliko in košato, da so ptice spod neba prišle, in prebivale na njegovih vejah, to je: sveto evangelje je tako častitljivo in veličastno postalo, da so ga clo kralji in cesarji in najbolj sloveči modrijani in učeni ljudje sprejemali, se kerstiti dali, in so varno zavetje, ter mir in pokoj našli svojim dušam v sveti katoliški cerkvi, ravno kakor ptice spod neba varno zavetje najdejo na vejah košatega drevesa.

V priliki od ženofovega zerna je tedaj Kristus Judom naprej povedal, da bo njegova sveta cerkev, koja je bila iz prvega vsa majhna, s časoma vendar le katoliška, to je: vesoljna postala, ter se bo razširila in raztegnila po vsem svetu. Judje takrat tega niso zastopili, mi katoliški kristjani pa smo od tega popolnoma prepričani, ker še zdaj, ko je preteklo že več kot osemnajst sto let, vidimo z lastnim očesom, kako da drevo svete keršanske vere svoje veje zmirom dalj razteguje po svetu in da je kristijanov vse več na svetu, kakor pa ljudi, ktere si koli druge vere.

Da pa iz malega ženofovega zerna priraste veliko drevo, je čudež, je natorni čudež, kakoršnega ne more storiti nobeden človek, ampak le Bog, vsemogočni Stvarnik vseh reči: in da je sveta cerkev Jezusova, koja je o prvem začetku tako majhna bila, v kratkem času tako velika in veličastna postala, je tudi čudež, in sicer nadnatorni čudež božje milosti, kakoršnega tudi ne more storiti noben človek, ampak le sam vsegamogočni Bog. To lahko spoznate, da bi dvanajstim revnim, neučenim možem, kakoršni so aposteljni bili, samim ob sebi nikakor ne bilo mogoče, pregovoriti Jude in nevernike, da bi bili sprejemali sveto vero Jezusa Kristusa, kteri je kakor razbojnik na križu umerl, in katerega nauki so počutkom človeške spridene natore tako močno nasproti; ker so pa Judje in neverniki vendar le sprejemali sveto vero Jezusovo, in so kristjani postali, je to očitno znamenje, da se je to zgodilo le v božji moči, le z božjo milostjo in gnado. Po tem takem je pa sveta keršanska vera tudi res prava vera, ker bi Bog v razširjanje kake napačne ali krive vere gotovo ne dajal svoje pomoči. Ker pa je tedaj naša sveta vera res prava vera, smo tudi terdo zavezani in dolžni, Boga prav pri-

serčno zahvaliti za dar in za gnado prave vere. Zahvaljujmo tedaj Boga za ta neprecenljivi dar, in skazujmo mu svojo hvaležnost s tem, da si na vso moč prizadevamo, oživljati in množiti sveto vero v našem sercu, tako, da nam bo sveta vera zmirom močnejša in trdnjša v sercu, ravno kakor majhno ženofovo zerno, katero zmirom močnejše in trdnjše prihaja, dokler ne postane močno in košato drevo. Poglejte! slehern izrek svetega evangelja je tako ženofovo zernice. Ženofovo zernice, ako ga v usta deneš, zapeče po jeziku, vendar pa je dobrega okusa; ravno tako ima slehern izrek evangeljskega nauka rezo sicer, toda prijetno moč, ktera k dobremu nagiba človeka, kateri pridno premisluje take evangeljske izreke. Edini izrek svetega evangelija: „Kaj bi človeku pomagalo, ako si tudi ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi,“ je svetega Frančiška Ksaverijana spreobernal, ter ga iz posvetnega človeka prerodil v velikega svetnika.

II. Prilika od kvasa.

Pa ne le samo prilika od ženofovega zerna, ampak tudi prilika od kvasa nam spričuje, kako močna da je božja beseda, kako močno da je sveto evangelje in sveti keršanski nauk.

„Drugó priliko je Jezus govoril, rekoč: Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, ktereга je žena vzela, in vmesila med tri polovnike moke, da se je vse skvasilo.“ Poglejte, ljube keršanske žene in dekleta! clo vašega navadnega dela, po katerem kruh pripravljate svoji družinji, se je ljubi Jezus spominjal pri svojih naukih, ga pohvalil in počastil s tem, da je po njem posnel priliko, katero ravno kar v mislih imamo! Le pridno se tudi ve spominjajte ljubega Jezusa pri svojih vsakdanjih delih in opravilih. Prilika pa ima ta le pomen: Kakor mala bitevca kvasu skvasi veliko moke, ter vso okusno naredi; ravno tako je sveta keršanska vera, je sveto evangelje spremenilo ves svet, ter ljudem navdihnilo vse boljše misli, jih nagnilo k vse lepšemu življenju. Ravno kakor se moka, kedar se kvas vanjo omesi, naraste in vzdigne, enako se je vzdignil tudi človeški rod po naukih svetega evangelja tako, da so začeli ljudje svoje misli od stvari obračati v Stvarnika, iz zemlje proti nebesom, od časnih reči proti večnim nebeškim rečem. Lepo zadržanje in svete čednosti, ktere se med kristijani nahajajo od prvega začetka keršanstva do današnjega dneva, so tako rekoč dober in okusen kruh, kateri je bil spečen s kvasom božje besede.

Kar pa je storil kvas svetega evangelija, to je: moč božje besede po vsem svetu, ter je prepodil nevero in malikovanje, razderl kraljestvo satanovo, vpeljal sveto vero in pobožno življenje med ljudi: ravno to mora kvas svetih evangeljskih naukov tudi med nami in nad nami delati še zdaj dan na dan. Mala bitevca kvasu

je zadosti, skvasiti veliko moke: in en sam izrek, ena sama beseda iz božjih ust je zadosti, predrugačiti, spremeniti in poboljšati naše misli, naše besede in naše djanje. Poglejte, ljubi moji! svete bukve, ki jih prebirate, pridige in keršanski nauki, ki jih poslušate, zveličavna svarila, ki jih v spovednici dobivate, nič drugega niso, kakor nebeški kvas, kateri vam serce pregreje, vaše misli navzgor obrača, vaše življenje poboljša. Ali pa veste, kaj morate storiti, da bo ta nebeški kvas nad vami razodeval to svojo čudno moč? Poglejte, kakor žena kvas vzame, ga med moko primeša, in po tem vse skupaj prav dobro skupaj gnjete: ravno tako si morate tudi vi nauke svetega evangelja prav pridno na serce navezovati, jih umesiti med svoje misli, besede in djanje, ter prav pridno premišljevati, in si na vso moč prizadevati, da vse svoje življenje po njih obravnate. Ako to storite, bote postali okusen kruh, bote postali dobri ljudje, in pobožni kristjani. Ako vas, postavim, nadležujejo hude misli in želje, ter vam skušnjave narejajo zoper sveto čistost, hitro si spomnite na besede Jezusove: „Blagor njim, ki so čistega serca; oni bodo gledali Boga.“ Ako se vam napuh vzdiguje v sercu, ga zavračaje s tisto besedo, katero je Bog Adamu govoril, in jo sami na se obračajte, rekoč: „Prah si, in v prah se boš spremenil,“ ali pa za svetim Pavlom rečite: „Kaj imaš (dobrega nad seboj) o človek! da bi prejel ne bil? Ako si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil prejel?“ Ako vam je serce preveč navezano na denar in posvetno blago, in vas lakomnost naganja v odertijo, v nevoščljivost, v to ali uno krivico, vprašujte sami sebe, kakor je sveti Ignacij Lojolan vpraševal svetega Frančiška Ksaverijana, rekoč: „Kaj bi človeku pomagalo, ako bi si tudi ves svet pridobil, na svoji duši pa bi škodo terpel.“ Ni ga nobenega greha, katerega bi sveto pismo ne pogubljevalo; ni je nobene čednosti, ktere bi sveto pismo ne priporočevalo! — Zatorej vam bodi prav priserčno priporočeno, ljubi kristjani! da si zdaj iz svetega evangelija, ki ga berete, zdaj iz pridig in keršanskih nauk, ki jih poslušate, skerbno zbirate take svete izreke, ki so naravnost nasproti tistim grehom, v ktere največkrat padete, in take svete izreke, kateri vam najbolj priporočajo tiste čednosti, katerih vam najbolj manjka. Take izreke premišlujte tem pazniši pri jutranji in večerni molitvi, premišlujte tudi med delom, premišlujte pa še posebno ob skušnjavi. Taki izreki vas bodo od greha odvrčevali, vas k dobremu nagibovali, ter vam pomagali, da bote z božjo pomočjo zmirom bolj naprej prišli v keršanski popolnosti, in na zadnje prišli v večno življenje in večno zveličanje. Taki izreki namreč so božja beseda, in ravno zato, ker so božja beseda, imajo toliko moč. Božja beseda je po nauku Jezusovem podobna semenu, katero se vseje na njivo. In to seme, kakor Kristus sam pove, kali in raste in sad stori samo iz sebe, iz lastne notranje moči, ako je le zemlja za-nj pripravna in prav pripravljena. Tako tedaj dela in svojo moč razodeva božja beseda, tako

dela in svojo moč razodeva vsak izrek božje besede, nad človekom in v človeku, ako je človek za njo dovzeten in pripraven, in prav pripravljen. Človek je pa za božjo besedo dovzeten in za njo pripravljen, ako va-njo veruje, veruje va-njo kakor v resnico od Boga samega razodeto in na znanje dano. Ravno zato imenuje sveti Pavelj božjo besedo ali sveto evangelje božjo moč v zveličanje vsakemu, kateri veruje va-njo. — Majhno ženofovo zernice zraste v veliko drevo; en malo kvasu veliko moke skvasi; in ena sama beseda iz božjih ust utegne človeka spokoriti, poboljšati in večno zveličati. Amen.

Pridiga za XXVII. in poslednjo pobinkošno nedeljo.

(Od posebne sodbe; gov. L. F.)

„Ljudem je odločeno enkrat umreti, po tem pa sodba.“ Hebr. 9. 27.

V v o d.

„Po tem pa sodba“; kaj pomenjajo te besede: „Ljudem je odločeno enkrat umreti, potem pa sodba?“ Te besede nam povejo, kar vsak dan z očmi lahko videti moremo, da je vsem ljudem odločeno enkrat umreti; po smerti pa bo sodba. Sodbe z očmi ne vidimo, pa vendar je, ker nas to uči večna resnica. Po smerti bo sodba, t. j. v tem trenutku, ko se bo moja duša ločila od telesa, stopila bode pred sodnika. To nam spričuje povest Jezusova od bogatega moža in ubogega Lazarja in besede Jezusove: „Še danes boš z menoj v paradižu.“ Konec sveta nas pa čaka še ena sodba; ta bo poslednja in vesoljna sodba, ker bodo pri tej sodbi zbrani in sojeni še enkrat vsi ljudje, kar jih je živelo od začetka do konca sveta. — Preden pa pride tisti dan, preden bo konec sveta, sojen bo vsak človek precej po smerti in ta sodba je prva ali posebna sodba: „Ljudem je odločeno ... Kolikokrat slišimo te besede sv. pisma! Kolikokrat vidimo, da se spolačujejo pred našimi očmi, kedar nesemo k pogrebu soseda ali sosedo, otroka, odraščenega ali starčka, pa vendar se teh besed premalo spominjamo v svojem življenji! Človek, naj si kjer hočeš, vselej ti je sodba za peto. Naj hodiš ali bivaš kjerkoli hočeš, Bog ti je blizu; ti zatisneš svoje oči, tvoja duša se loči od telesa, ti si nehal živeti in že boš moral stopiti pred sodbo, že bodeš moral odgovor dajati od vseh svojih del, že boš moral

slišati izrek božje pravice, ki te bo obsodila ali v nebesa, ali v vice ali v pekel. Gledé na to uro te opominja Ekles: „V vseh svojih delih spominjaj se poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil.“

„Ljudem je odločeno...“ Cerkev nas z današnjim evangeljem spominja poslednje sodbe, mi pa hočemo premišljevat, posebno sodbo. Premišljujmo 3 reči: 1. kaj si bomo takrat želeli? 2. kako bodo preiskane ali sojene naše dela. 3. kakošno sodbo bo Bog čez nas izrekel? Pripravite se!

Razlaga.

1. Kaj si bomo takrat želeli, kedar nam bo iti pred sodnika k posebni sodbi? Kaj si pa želimo na svetu, kedarkoli nam je iti pred sodnijo? Ali si ne želimo, da bi bili spoznani za nedolžne? Če smo pa že kaj zakrivali, tedaj si želimo, da bi bil sodnik z nami milostljiv, takrat si želimo in poiščemo ljudi, kateri bi za nas pričali in govorili, tedaj nas obhaja strah in želimo si tolažbe.

Preljubi! ravno to in še v kajsi veči meri si bomo želeli, kedar nam bo stopiti k posebni sodbi. Le pomislite, kakošen razloček je med sodnijo na zemlji in sodbo v večnosti, med sodnikom človeškim in božjim, vsevedočim, vsemogočnim sodnikom. Ta razloček je, bi rekel, neskončen, kakor je neskončen tudi Bog. Zato govori sveti Duh: „Strašno je pasti v roke živemu Bogu.“ Koliko strašnejši bo grešniku priti v oblast sodniku, ki je večni sovražnik greha in grešnikov! To se zgodi z vsakim; vsakemu pride in bo prišla ta strašna ura, da bo moral stopiti pred živega Boga, pravičnega sodnika, večnega sovražnika greha in grešnikov. Človek! naj to uro veruješ ali ne veruješ, naj se je braniš ali ne braniš, naj si pripravljen ali nepripravljen; prišla bo prej ali slej in ž njo strah sodbe: Umerl boš in po smerti bo sodba. Kaj si bomo takrat želeli? Ali mar, da bi mogli uiti tej sodbi? Ali kako, kam bi mogli uiti Bogu, ki nas ima v svojih rokah? Ali se bomo mogli zanašati na ljudi, da bodo nam pomagali, za nas prosili? Ali kaj bodo nam mogli pomagati ljudje, če jih Bog uslišati noče, ker naše življenje ni bilo tako, da bi nam še bilo pomagati? V tem trenutku bomo prepuščeni le sami sebi in Bogu; od Boga in naših del bo odvisela naša sodba, naša večnost. Ničesar ne bomo vzeli seboj v večnost, kakor svoje dela, na nič drugega se ne bomo mogli zanašati, kakor le na svoje dobre dela. Kristjani! kako si bomo tedaj želeli, da bi bili pravično in po volji božji živeli! kako si bomo želeli, da bi bili zvesto spolnovali dolžnosti svojega stanu! da bi se bili varovali krivice, nečistosti in drugih pregreh! kako si bomo želeli, da bi bili zvesti in v malih rečeh, da bi bili svoje molitve opravljali in Boga čistili, da bi usmiljeni bili do

ubogih in rev in jim v stiskah radi pomagali! Kako si bomo želeli, da bi se bili voljno podvergli Bogu in njegovim naredbam, da bi bili potterpežljivo nosili težave, ktere nam je Bog nalagal in terpljenje, s kterim nas je obiskoval. Vse to si bomo želeli, iskreno, priserčno želeli, — ali kaj bodo pomagale želje?! Ne po željah, le po delih nas bo sodil. Kar si bomo pa tistikrat želeli, in zastonj želeli, glejte, zdaj imamo še čas, lep čas, vse to si poskerbeti, čas imamo pravično živeti, čas, se poboljšati, dolžnosti svojega stanu spolnovati; čas, Boga častiti, dobre dela si nabirati, usmiljenje skazovati, v potterpežljivosti se vaditi, svoj križ za Jezusom nositi. Takrat si bomo želeli zagovornikov in predprošnikov; zdaj je čas, da si jih za tisto uro priskerbimo. Najboljši predprošniki in zagovorniki so dobre dela, ki jih tukaj storimo, in ubogi, kterim pomagamo v dušnih ali telesnih potrebah. Takrat ne bodo nam pomagale hiše, ktere smo imeli, ne denar, ki smo ga nabrali, ne obleka, ne dragocenosti; pred Bogom in pri sodbi bodo imele vrednost le dobre dela in čednosti; vse drugo nam ne bo za nič. Pred večnim sodnikom ne bodo nam pomagali izgovori, da nismo vedeli, mogli, nismo bili opominjeni ali svarjeni. Sodnik nam poreče: Spoznanja bi lahko imeli, ko bi le hotli; imeli ste učenike, zakaj jih niste poslušali? Časa ste imeli, za kaj ga niste porabili? Gnad in pomoči ste imeli; zakaj niste se sami potrudili? Opominov in svaril ste imeli; zakaj niste marali in rodili za nje? Prazni bodo tedaj vsi naši izgovori, pred sodnikom, ki se ne da goljfat, pred kterim bode celo naše življenje odkrito, kakor da bi bilo na svitem solncu.

Nič ne bodo nam pomagali izgovori, pa tudi vse obljube, prošnje, in vsi sklepi, naj bi bili še tako dobri, ne bodo nam pomagali; ne bodo mogle nam pomagati molitve in prošnje najsvetejših ljudi na zemlji, tudi ne svetnikov v nebesih, če bodo naše dela takošne, da zaslužijo pogubljenje. — Kaj se učimo iz tega? Živimo tako, kakor si bomo takrat želeli, da bi bili živeli; varujmo se teh grehov, kterih si bomo pri posebni sodbi želeli, da bi jih ne bili storili; storimo in opravljajmo dobre dela in čednosti, ker bodo takrat le te imele vrednosti, le te nas zagovarjale, ne pa prijatelji, ne bogastva, ne obljube in dobri sklepi. Zdaj je še čas, takrat ga ne bo več; ne bodimo zanikarni, zakaj: „Vsem ljudem je odločeno“

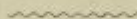
2. Kako bomo preiskani ali sojeni? Da si to bolj razumemo, poglejmo prej, kako se godi pri sodnijah na zemlji. Če se kdo zatoži pred sodnijo, sodnik ne sme zatoženega meni nič, tebi nič obsoditi; on mora tožbo na tenko preiskati in dokler nima prepričanja, da se je reč v resnici tako godila, kakor tožba pove, ne sme izreči sodbe. Sodnik ne sme na samo besedo verjeti, niti zatožencu niti tožniku; marveč mora si iskati in dobiti dokazov ali prič, da je vse to res, kar govori ali tožnik ali zatoženi. Bog pa,

ki je vseveden, ne potrebuje tožnika, da bi nas tožil, ne potrebuje dokazov ali prič; njegova vsegavednost vse namestuje. On ne potrebuje nobenega časa, da bi to sodbo opravil; zgodilo se bo v enem trenutku. Pred Bogom je odkrito celo moje življenje, od tega časa, ko sem k pameti prišel in do te ure, ko me je poklical iz sveta. Njemu so očitne in znane vse moje misli, vse moje dela in opuščanja; ni mu neznana nobena misel, nobena želja, katero sem imel v svojem življenju, nobena beseda, katero sem izgovoril, nobeno delo, dobro ali hudo, katero sem storil, nobena dolžnost, katero sem zanemarjal. Božje oko bode videlo in spoznalo na mojih delih, mislih in besedah vsak madež, vsako nepopolnost, pa tudi njih vrednost in zasluženje. Takrat bom videl, da sem mogel goljufati sam sebe in slepiti ljudi. Boga pa nisem mogel niti goljufati, ni slepiti; on me je pregledal in spoznal, kakov sem. Sam ne bi mogel preiskati svojega življenja dolge leta ne, za Boga ne bo to terpelo še trenutek ne, ker je pred njim odkrito vse moje življenje, z vsem dobrim in hudim, kar ga imam na sebi. O pravični Bog; kakošen trenutek, kakošen pogled bo za me! Kaj porečem, ko mi bo Bog vsevedni pokazal na veliko versto storjenih grehov, za ktere se še nisem spokoril, strašno število zamujenih dolžnost; kaj bom odgovoril, ko mi sodnik poreče: 5 talentov sem ti dal, kaj si ž njimi delal? Časa si imel, moči, zdravja, premoženja, milost in gnad; kako si pa ti obračal vse te darove, dušne in telesne? Narmanjše dobro delce ne bo pozabljeno, pa tudi vsako še tako skrito hudo delo bode odkrito, tako Jezus uči: „Povem vam, da bodo ljudje na dan sodbe odgovor dajali od vsake nepotrebne besede, katero govorijo.“ „Bog bode povernil vsakemu po njegovih delih.“

Preljubi! za silo in potrebo se ve vsak oskerbeti; za zimo se oskerbimo z obleko in dervi, proti lakoti se oskerbimo z žitom, proti vodi se zavarujemo kakor vemo in moremo; edino le za tisto uro, ktera bo najstrašnejša, za to sodbo, kateri noben ne uide, edino le za to uro smo neskerbni in nemarni, ne storimo nič, se ne zavarujemo, kakor bi se mogli lahko zavarovati! Kako zavarovati? Glej, postavil je Kristus zakrament sv. pokore in ponuja za naše grehe bužji pravici svoje neskončno zasluženje; s tim zakramentom si ljudje morejo izbrisati grehe in madeže iz svojih duš; ljudje pa tega nočejo storiti. Bog nam daje blaga, da bi ž njim ubogaime delili in tako pokrili obilnost svojih grehov; ljudje pa se ne morejo odtergati od blaga in rajši grehe delajo, kakor da bi jih pokrivali. Bog nam daje časa in priložnosti, da bi lahko popravljali storjeno škodo, poravnali pohujšanje; mi pa čas leta in dni puščamo pretekati, kakor da bojo večno tekli, — škoda in pohujšanje ostaneta nepopravljena! Ravno za tega del bode odgovor najtežji, kedar sodnik poreče: „Človek, daj račun od svojega hiševanja,“ zato ker ne delamo, dokler je še čas in še dan. Išćimo Boga, dokler je še

Splošni obseg in kazalo

vse tvarine keršanskega nauka.

(Rimske številke kažejo zvezek; arabske številke pa stran zvezka.)

A.

- Advent. I. 350; in IV. 39.
 Akolitat. V. 1034.
 Altar, posvečenje VI. 220.
 Angelj. I. 265; angelji varhi. I. 274; jih častimo. III. 170; kako? III. 179; zaverženi angelji. I. 282.

B.

- Berilo pri sv. maši. V. 461.
 Beseda Božja; dolžnost jo poslušati. IV. 212; kako jo poslušati? IV. 223 in VIII. 990.
 Besede nesramne. III. 642.
 Binkošti. IV. 81.
 Birma sv. kaj je? je potrebna. V. 214 in 241; gnade sv. birmе. V. 228; kako jo prejeti? V. 246; kdo jo deli? in kako? V. 252; dolžnost birmancev, staršev in botrov. V. 263.
 Blagoslov pri sv. maši. V. 562; blagoslov posvečevanja praznikov. III. 292.
 Blagoslovljenje, kaj je? čemu je? VI. 1; od kod ima moč? kako se ločijo? kdo jih deli? kako jih prejemati? VI. 19.
 Blagoslovljenje papeža, opatov, nun; ljudi pri službi Božji; ženina in neveste; matere po poroju; umirajočih. VI. 36. — Merličev. VI. 57.
 Blagoslovljenje vkladnega kamna novi cerkvi. VI. 73; nove cerkve. VI. 79; oskrunjene cerkve. VI. 84.

- Blagoslovljenje cerkvenih oblek. VI. 96; monstrance. VI. 87; križa in podob. VI. 93; pokopališča. VI. 97.
 Blagoslovljenje soli. VI. 109; vode. VI. 114; vode o sv. 3 kraljih. VI. 127.
 Blagoslovljenje kadila. VI. 132; ognja. VI. 149; sveč. VI. 139.
 Blagoslovljenje bandera. VI. 151; lesa. VI. 159; pepela VI. 156.
 Blagoslovljenje mesa ali velikonočnega jagnjeta VI. 164; jedil in pijač VI. 175.
 Blagoslovljenje barke. VI. 185; hiše. VI. 183; stanovanja neveste in ženina. VI. 184.
 Blagoslovljenje zoper hudo uro. VI. 186.
 Blagoslovljenje pred jedjo in po jedi. VI. 190.
 Bog, kaj je? I. 102. Božje lastnosti I. 108—229.
 Bogastvo. VIII. 447.
 Bogokletstvo III. 217.
 Bolezen, nam v prid, kako? V. 979.
 Bolnike obiskovati. VIII. 693. cerkev skerbi za nje. VIII. 634.
 Botri, kakošne dolžnosti? V. 200; in V. 263.
 Božič. IV. 39.
 Branje sv. bukev. III. 311.
 Branje pohujšljivih bukev. III. 688.
 Bratovščine. VI. 346.

C.

- Celibat, glej subdijakonat.

Cerkev, kerš. kat. I. 594; njene lastnosti. I. 603.
 Cerkev biša Božja, kakošne so bile in kakošne so sedaj? V. 402.
 Civilni zakon. VI. 351.
 Copernija ali vraža. III. 145.
 Cvetna nedelja. IV. 55.

Č.

Čednosti, tri Božje. VI. 336 in VIII. 30. kdaj? in zakaj jih naj obudimo? VIII. 92.
 Čednost keršanska, kaj je? VIII. 1; dejanska. VIII. 19; vlita, pridobljena VIII. 19; nam potrebna. VIII. 30; nam koristna, čez vse imenitna. VIII. 41; kako se pridobi? VIII. 64; kdaj jo moramo pridobiti? VIII. 66.
 Češčena si Marija. II. 168—187.
 Češčenje angeljevo. II. 187; češčenje podob. III. 188; svetinj. III. 198.
 Človek, podoba Božja. I. 291.
 Čistost, kaj je? VIII. 250; kolikina? III. 705; pripomočki, jo ohraniti. III. 715—729.
 Čistost serca. III. 1057; blagor jim, ki so čistega serca. VIII. 509.
 Čudodelnost. VIII. 957.
 Čujočnost. VIII. 1002.

D.

Dar, kaj? kolikin in kakošen je? V. 342.
 Daritev stare zaveze. V. 353.
 Daritev nove zaveze; Jezusova na križu. V. 366; v nebesih. V. 375; pri sv. maši. V. 378.
 Darovanje pri sv. maši. V. 473.
 Dekla, njene dolžnosti. III. 424.
 Dela usmiljenja v nedeljah. III. 314.
 Dela dobra, kaj so? potrebna. VIII. 552; kako jih opravljati? VIII. 565.

Devištvo. III. 713; vedno devištvo. VIII. 1059.
 Deželska gosposka, kaj smo ji dolžni? III. 460.
 Diakonat. V. 1043.
 Dobrotljivost ali ljubezen VIII. 266.
 Dolgovi naši — grehi. II. 138.
 Dolgove delati, poravnati. III. 761.
 Domovina, kaj smo jej dolžni? III. 471.
 Dvoboj. III. 583.
 Dvomljivcem prav svetovati. VIII. 734.
 Duh. sv. I. 563; je pravi Bog. I. 580; darovi sv. Duha. I. 578; sadovi. I. 586.
 Duhovni, kaj smo jim dolžni? III. 446.
 Duša neumerjoča. I. 90.
 Duše v vicah. VIII. 841.

E.

Evangelijske pri sv. maši. V. 465.
 Eksorcistat. V. 1033.

G.

Gledišče. III. 688.
 Gnada božja. Kolikina je? dejanska gnada. V. 1; nam potrebna. V. 13; posvečujoča gnada. V. 31; kaj koristi? V. 41 in 55; kdo jo ima? V. 69.
 Goljufija. III. 781.
 Gorečnost do Boga. III. 111; do dobrega. VIII. 313.
 Gospodarji, dolžnosti do poslov. III. 543; se vdeležijo ptujega greha. VII. 630.
 Gosposka, deželska, njene dolžnosti do podložnih. III. 564.
 Gosposka, duhovska, njene dolžnosti do podložnih. III. 559.
 Gostoljubnost, glej »popotnike sprejemati.«
 Greh, kaj je? VII. 13; velik

greh. VII. 29; mali greh. VII. 41; zakaj se smertnega greha varujemo? VII. 44; zakaj odpustljivega? VII. 57; kako se greha varovati? VII. 70 in 86; grešna navada VII. 108; grešni stan. VII. 121; kako se ga znebiti? VII. 138, in VIII. 900. tudi nagnjenja do malih grehov se znebimo. VIII. 913.

Greh prvih staršev. I. 302; njegovi nasledki. I. 306.

Grešnike svariti. VIII. 752.

Grob, glej „merliče pokopavati.“

H.

Hinavščina, kaj in kolikina je? III. 896.

Hlapci, njihove dolžnosti. III. 424.

Hlapčevska dela. III. 321.

Hoja za Kristusom. III. 377; hoja v sé ali zbranost. VIII. 1000 z drugimi ljudmi. VIII. 1039.

Hren, blagoslovljen. VI. 174.

Hudič ali zaveržen angelj. I. 282.

Hvaljenje greha. VII. 587.

Hvaležnost do Boga. III. 105.

I.

Ime Božje, bodi posvečeno. II. 102. in III. 208; kako ga posvečujemo? III. 211.

Ime dobro, svoje, zanj skrbeti. III. 1005; bližnjega. III. 1025.

Izobčenje, ali cerkveno prokletje. VI. 273.

Izpraševanje vesti. V. 773.

Izvirni greh, glej „greh prvih staršev.“

J.

Jagnje Božje, pri sv. maši V. 540.

Jetnike rešiti. VIII. 709; cerkev skerbi zanje. VIII. 636.

a) Jeza. VII. 317; nasledki njeni; VII. 329; pripomočki zoper njo. VII. 339.

b) Jezus I. 359; v zakr. presv. Rešnjega Telesa pričujoč. V. 291; kdaj? kako? in kako dolgo? V. 305.

K.

Kadenje pri službi božji. V. 627.

Kadilo, blagoslov. VI. 132.

Kazen hudobnim otrokom. III. 403.

Keršanski nauk, kaj je? I. 1.

Kerst, sv. kaj je? V. 106. kaj nam da? ali gnade sv. kersta. V. 122; kdo ga sme sprejeti? V. 145; kdo deliti? V. 150; kje? V. 156; kako? V. 159; obredi sv. kersta. V. 165—181; dolžnosti kerščencev. V. 187; do botrov. V. 212; dolžnosti staršev. V. 196; dolžnosti botrov. V. 200.

Kes, kaj je? kakošen? V. 787; potreben. 804; kdaj ga obuditi? V. 812.

Kletev. III. 228.

Kraljestvo Božje. II. 111; ga iskati. VIII. 332.

Kristjan, kdo je? I. 2.

Kristus. I. 366; za njim hoditi. VIII. 377.

Kriva vera. III. 118.

Krivicu poravnati. III. 826; voljno terpeti. III. 526; voljno terpeti. VIII. 807.

Krivičnost. III. 804; škodljiva III. 862.

Križ, svoj nositi. VIII. 361.

Križev pot. II. 82.

Kropilnik v cerkvi. V. 631.

Kropljenje z blagosl. vodo ob nedeljah. VI. 123; otrok. VI. 344.

Krotenje hudega poželenja. III. 1053.

Krotenje lakomnosti. III. 1063.
Krotkost. VIII. 296. krotek in
ponižen biti. VIII. 393. in VIII.
452.

Kruh vsakdanji. II. 129. blago-
slov kruha. VI. 166.

L.

Lačne nasitovati. VIII. 642.

Lehkomišljenost v veri (indife-
rentizem) III. 122.

Lakomnost, kaj je? VII. 188;
nasledki njeni. VII. 201. pri-
pomočki zoper lakomnost. VII.
211.

Laž III. 870 in 881.

Lektorat, V. 1051.

Lenoba, kaj je! VII. 347; njeni
nasledki VII. 362; pripomočki
zoper lenobo. VII. 372.

Lenoba pelje v nečistost. III. 672.
Leto novo. IV. 45; leto sveto
VIII. 1014.

Litanije. II. 205; lavretanske II.
209; vseh svetnikov. II. 206.

Ljubezen, keršanska kaj je? III.
1; do Boga. III. 10; zakaj mo-
ramo Boga ljubiti? III. 94;
popolnoma ljubezen do Boga.
VIII. 927; do bližnjega. III. 20.
zakaj moramo bližnjega ljubiti?
III. 343; ljubezen do staršev.
III. 363; do sovražnikov. III.
29 in VIII. 407; do samega
sebe. III. 38; prevelika. III.
151; posvetna III. 153; zakon-
ska. V. 1191; — poglavitna čed-
nost ali dobrotljivost. VIII. 265.

M.

Marija, češčena si. II. 168; njeni
prazniki. IV. 99.

Maša sveta, kaj je? V. 571; po-
stavljena. V. 379 in V. 575;
aposteljnom izročena. V. 384;
— v prvih časih. V. 389; po

zadobljenem miru. V. 415; raz-
laganje sv. maše V. 439—605;
kako bodimo pri sv. maši? IV.
177 in 190; kdo jo opravlja?
V. 578? zakaj? in komu? V.
584. za koga? V. 594; zakaj
po latinski? V. 607.

Mašne oblačila. V. 608; raznih
barv. V. 618.

Mašne posode V. 622.

Maščevanje. III. 584.

Mašnikovo posvečevanje sv. je
zakrament. V. 992; njegove
gnade. V. 999; kdo ga sme de-
liti? V. 1003; kdo prejeti?
1013; 4 nižji redovi. V. 1025;
mašništvo ali prezbiterat. V.
1050.

Meso, blagoslov mesa. VI. 172.

Merličje pokopavati. VI. 57 in
VIII. 720.

Mertvi, spomin na nje pri sv. maši.
V. 522. moliti za nje. VIII. 836.

Miloščina VIII. 590; smo dolžni
deliti in kaj nam pomaga?
VIII. 596; kako? in komu jo
deliti? VIII. 609; kolikina je?
VIII. 623.

Misli dobre, vaja. III. 1078.

Misli nečiste. III. 640 in III. 1044.

Misijon sv. VIII. 1031.

Mirni, blagor jim. VIII. 521.

Mnihi, glej „samostansko živ-
ljenje.“

Modrost, kaj je? VIII. 106; ime-
nitna, potrebna, kolikina in
kako se pridobi? VIII. 119.

Molikovanje. III. 159.

Molitev, kaj je? in kolikina? II.
26; dolžnost moliti. II. 30;
čemu molimo? II. 33; kaj da?
II. 41. lastnosti molitve. II. 48;
kje naj molimo? II. 66; kdaj?
II. 72; kako pri službi božji?
IV. 165; kako tisti, ki brati
ne znajo? IV. 167; — je dobro

delo. VIII. 580; je pripomoček k popolnamosti. VIII. 977; notrajna molitev ali premišljevanje. VIII. 981.

Molčanje k grehu. VII. 598.

Moževе dolžnosti v sv. zakonu. V. 1222.

N.

Nage oblačiti. VIII. 682.

Najdeno nazaj dati. III. 757.

Namen človekov. I. 296.

Napeljevanje v greh. VII. 569.

Napuh, kaj in kolikini je? VII. 167. nasledki njegovi. VII. 177; pripomočki zoper napuh. VII. 185.

Natolcevanje. III. 963.

Navada grešna. VII. 108.

Nebesa, kaj so? VIII. 1235; nebeško veselje. VIII. 1246; kaj nas uče? VIII. 1258.

Nečistost. III. 662; najgerša pregreha. III. 692; najškodljivša. III. 697; kaj je? VII. 216; nasledki njeni. VII. 227; pripomočki zoper nečistost. III. 715.

Nedelja namesto sabote. III. 280; dolžnost jo posvečevati. III. 286. blagoslov nedeljskega posv. III. 292. kako nedelje posvečevati? III. 297.

Nedolžnost, glej „čistost.“

Nemarnost v službi božji. III. 318.

Nepokorščina otrok. III. 400.

Nespokornost. VII. 452.

Nevedne učiti. VIII. 771.

Nevera. III. 49, in III. 114.

Nevolja zoper previdnost Božjo. III. 48.

Nevoščljivost. VII. 243; nasledki njeni; VII. 253; pripomočki zoper nevoščljivost. VII. 265;—zavoljo gnade Božje. VII. 425.

Nezaupnost. III. 127.

Nezmernost, pelje v nečistost. III. 673. glej „požrešnost.“
Noša nečimerna. III. 611, in 669.

O.

Občestvo svetnikov. 620.

Obhajilo sv. pri sv. maši. V. 546; duhovno. V. 551. in V. 713; nepridno. V. 556; nevredno. V. 719; dolžnost sv. Obhajila. V. 647; velikonočno, kje? kdaj in kako? IV. 302 in V. 683; priprava. V. 659 in 674. gnade ali dobrote sv. Obhajila. V. 698. Obhoja z drugimi ljudmi VIII. 1039.

Oblačilo mašno. 608; raznih barv. V. 618.

Oblačilo nečimerno, glej „noša nečimerna.“

Obljuba, kaj je? III. 260; Bogu vseč, nam v prid III. 264. kolikina? III. 266; spolnovanje obljub. III. 269. odveza. III. 274.

Obrekovanje. III. 917.

Obresti. III. 793.

Obupnost. II. 19; III. 127; VII. 394.

Obžalovanje, glej „kes“.

Oče naš. II. 90; pri sv. maši. V. 532.

Očiščevanje oskrunjene cerkve. VI. 84. očišč. smertnega greha je prva stopnja popolnamosti. VIII. 900.

Odertija. III. 792.

Odkritoserčnost. III. 1015.

Odpuščenje grehov. I. 630; sovrážnikom, glej „ljubezen do sovražnikov.“

Odpustki, kaj so? in kolikini? V. 891; kako se jih vdeležimo? V. 904 in 915; kaj nam koristijo? V. 910.

Odrešenik obljubljen. I. 312.

Odveza od obljub. III. 274; sv. pri spovedi. V. 873.

Olje sv. poslednje, je zakrament. V. 920; gnade njegove. V. 930. kdo? kdaj in kako ga prijeti? V. 942; kdo in kako ga deli? V. 958.

Olja sv. njih posvečevanje. VI. 205. Opravljanje. III. 937.

Oprostenje posta. IV. 284.

Osebe božje. I. 249.

Oskrunjevalci nedelj. III. 332.

Ostiat. V. 1029.

Oštirji se vdeležijo ptujega greha. VII. 633.

Oterpnost. VII. 441.

Otrok, njegove dolžnosti do staršev. V. 1286.

Otrovanim pomagati. VIII. 736.

P.

Pekel je in kaj je? VIII. 1191; kdo pride v pekel? VIII. 1203; kaj terpe v peklu? VIII. 1215.

Pepelnica. IV. 54. blagoslov pepela. VI. 156.

Petje pri službi božji. V. 634. cerkveno VI. 285.

Pijanost. VII. 283.

Pirhi, blagoslov pirhov. VI. 170.

Pismo sv. I. 47.

Ples. III. 689.

Pobožnost napčna. III. 166.

Počitek telesni v nedeljah. III. 298 in VIII. 1042.

Podložni, dolžnosti do deželske gosposke. III. 460; do duhovske gosposke. III. 446. in 563.

Podobe svetnikov častiti. III. 188.

Podpihovanje. III. 952.

Poglavitni grhi. VII. 154.

Pogledi nespodobni. III. 681.

Pogovori slabi, glej „posluh.“

Pogreb merličev. VI. 57 in VIII. 720.

Pohlevnost, glej „krotkost“.

Pohujšanje, kaj je? kolikino? III. 607 in 615—629; je velik greh. VII. 577.

Pokora, čednost. V. 732. zakrament. V. 742; komu potrebna? V. 751. koristna. V. 754; gnade sv. pokore. V. 761; naložena pokora ali zadostenje. V. 876; kako jo opraviti? V. 887; pok. prvih časov. V. 884.

Pokorščina, do Boga. III. 107; do staršev. III. 375 in III. 483; vedna pokorščina pod duh. pgl. VIII. 1078.

Ponižnost, kaj je? VIII. 218; potrebna in koristna VIII. 226; ponižen in krotek biti. VIII. 393 in VIII. 429.

Ponovljenje greha. VII. 97.

Popolnamost kerš. VIII. 854; kaj tirja od nas? VIII. 875; kako jo bomo dosegli? VIII. 886; pripomočki, jo doseči. VIII. 954. in 977, 990 in 1002.

Popotnica sv. V. 710.

Popotnike ali romarje blagosloviti VI. 42. sprejemati. VIII. 668.

Poroka, kako se obnašati pred in med poroko? V. 1164. po poroki? V. 1177.

Poslednje reči človekove. VIII. 1106.

Posli, kakošne dolžnosti. III. 424.

Posluh nespodobnih besedi. III. 685.

Poslušanje besede božje. IV. 201; je dolžnost. IV. 212.

Posojevalci. III. 765; se pregreše. III. 792.

Post, kaj je? IV. 243; kdaj? IV. 252; kako? IV. 265; kdo naj se posti? IV. 275. — je dobro delo. VIII. 588.

Postrežljivost. III. 1019.

Posvečevanje. cerkve. IV. 122 in VI. 211; kelhov. VI. 227; kerstne vode. VI. 244; kraljev.

- VI. 204; jagnjet božjih VI. 203; sv. olja VI. 205; altarjev. VI. 220; sv. Petra. VI. 198; zlate rože VI. 200. zvonov. VI. 230.
- Posvečevanje mašnikovo, kaj je? kaj deli? V. 992; kdo ga sme deliti? V. 1003; kdo prejeti? V. 1013; sedmeri redi njegovi. V. 1025—1063.
- Posvečevanje škofov. V. 1063.
- Posvečevanje nedelj. III. 297.
- Poškodovanje bližnjega na telesu. III. 582 in 587; — samega sebe. III. 600.
- Poštenost, pustiti in dati bližnj. kar je njegovega III. 816 in III. 854.
- Poterpežljivost. VIII. 299.
- Povračilo, kdo je dolžen? III. 826; komu? koliko? kje? kdaj? III. 838.
- Povzdigovanje pri sv. maši. V. 508.
- Požrešnost. VII. 271; njeni nasledki. VII. 296; pripomočki zoper požrešnost. VII. 308.
- Prazna vera. III. 144.
- Praznik, zakaj je? III. 283; stare zaveze. IV. 25; nove zaveze. IV. 29; Gospodovi. IV. 35; Marijini; IV. 99; vseh svetnikov. IV. 110.
- Pravica, keršanska, kaj je? in je potrebna. VII. 1. — pravice lačni in žejni. VIII. 480; — zavoljo pravice preganjani. VIII. 534.
- Pravičnost, dejanska čednost. VIII. 162; nam potrebna. VIII. 173.
- Prederznost, prederzno zaupanje. II. 20; III. 133; VII. 378.
- Predglasje pri sv. maši. V. 491.
- Predpek. I. 506.
- Prejemanje sv. zakramentov je del službe božje. III. 308.
- Prekrižanje. III. 658.
- Premišljevanje, kaj je? pripomoček k popolnamosti. VIII. 981.
- Preroki. I. 51 in I. 340.
- Prešestovanje. III. 658.
- Previdnost Božja. I. 229.
- Prezbiterat. V. 1050.
- Pričevanje krivo. III. 870.
- Pričujočnost Jezusova v sv. Rešnjem Telesu. V. 305 in 317; kaj smo mu dolžni? V. 328.
- Pridiga, kaj pred? kaj po pridigi? IV. 203.
- Prijatelj, kdo je? III. 350.
- Prilizovanje. III. 908 in 593.
- Priložnost v greh se varovati. VII. 86.
- Priprava k molitvi. II. 59.
- Priprošnja svetnikov. III. 183.
- Prisega. III. 239; kriva. III. 250.
- Privoljenje v greh. VII. 557.
- Procesije. VI. 298 in 310.

R.

- Radodarnost. VIII. 236.
- Razglašenje Gospodovo. IV. 47.
- Razmišljenost pri molitvi. II. 61.
- Razodenje božje. I. 44.
- Razveseljevanje. III. 327 in VIII. 1042.
- Razžalnikom odpustiti. VIII. 820.
- Redniki, njihove dolžnosti. III. 533.
- Redovi duhovni ali samostani. VIII. 1094; kaj današnji svet o njih sodi. VIII. 1101.
- Rejenci, kakove dolžnosti imajo? III. 417.
- Resničnost. III. 1008.
- Rešnje Telo sv. praznik. IV. 94; sv. zakrament kaj je? V. 272; zakaj ga je Jezus postavil? V. 276; Jezus v njem pričujoč. V. 291; kako? V. 305. kaj smo mu dolžni? V. 317. in V. 328.
- Rojstvo Jezusovo. I. 384.

Rop. III. 730.

Rop Božji, glej „sv. Obhajilo ne-
vredno.“

Rotenje. III. 228.

Roženkranc. II. 196.

S.

Sabota. III. 278.

Samomor. III. 596.

Samopašnost, samopridnost III. 52;
nеспametna ljubezen III. 151.

Samostansko življenje. VIII. 1092.

Serčnost, dejanska čednost. VIII.
188; nam potrebna. VIII. 205.

Sklep terden. V. 815.

Skušnjave, dobre, hude. II. 153.

Služba Božja, zapovedana. III.

300. IV. 133; kje je opraviti?

IV. 145; kako? IV. 155; ka-

košna je bila v prvih časih?
V. 415.

Sodba, kriva. III. 973; posebna.

VIII. 1169; kje in kakošna

bo posebna? VIII. 1180; po-

slednja. I. 539—563.

Sodnik, Jezus Kristus. I. 377; in

VIII. 1184.

Sodniski greh. VII. 477.

Sovrašstvo do Boga. III. 156.

Sovražnikom odpustiti. VIII. 820.

Sočutje. III. 1019.

Smert, kaj vemo od nje? VIII.

1117; kaj ne vemo? VIII. 1124;

smert krivičnega. VIII. 1130;

smert pravičnega. VIII. 1143;

pripomčki za srečno smert.

VIII. 1157.

Spolnovanje svojih dolžnost. VIII.

1011.

Spoštovanje staršev. III. 353.

Spoved, kaj je? in kaj koristi? V.

835; kakošna naj bo? V. 845;

komu se spovedovati? V. 861;

— dolga spoved. V. 865; —

vsakoletna spoved, kje? kdaj?

kako? IV. 291.

Stan grešni. VII. 121.

Starost moramo spoštovati. III.
487.

Starši, dolžnosti do otrok. III.

493.—533; V. 1257; ne smejo

molčati. VII. 618; slepa lju-

bezen staršev. VII. 620.

Strahovanje otrok. III. 525.

Strela, od nje zadetim pomagati.

VIII. 739.

Subdiakoniat. V. 1037.

Svariti smo dolžni. VII. 600.

Svatoččina ali ženitnina, kako jo

obhajati? V. 1179.

Svèt v greh. VII. 532.

Svetnike častimo. III. 170; kako?

III. 179.

Svetine svetnikov. III. 198.

Sveto ali sanktus pri sv. maši.

V. 493.

Svečava pri službi Božji. V. 629.

Škofovo posvečenje. V. 1063.

T.

Tatvina. III. 744; otroci, posli,

gospodarji, varhi, berači, divji

lovci. III. 767.

Terdoserčnost. III. 50.

Terdovratnost, glej „nespokor-

nost“.

Terpljenje Kristusovo. I. 422

do 498.

Tonzura. V. 1026.

Tovaršija nespodobna. III. 675.

Trojica sv. I. 238; njen praznik.

IV. 91.

U.

Ubogi v duhu. VIII. 424; cerkev

skerbi za uboge. VIII. 630.

Uboj dušni. III. 606.

Uboj radovoljni VII. 466.

Uboj telesni, kdo ga je kriv? III.

573; kdo ga ni kriv? III. 577;

je velik greh. III. 590.

Uboštvo. VIII. 449; radovoljno. VIII. 1045.

Učenci, kakošne dolžnosti imajo? II. 417.

Učitelji, njihove dolžnosti. III. 537.

Umirajoči, VI. 51. in glej „bolnike obiskovati“.

Upanje keršansko, kaj je? je potrebno. II. 1. kakošno mora biti. II. 10. in III. 88.

Usmiljeni, blagor jim. VIII. 495. Urtno izročilo. I. 79.

Utopljenim pomagati. VIII. 738.

V.

Varhi, njihove dolžnosti. III. 533.

Vdeleževanje greha. VII. 625.

Vdove zatirati, glej „zatiranje vdov.“

Večnost, kaj je? VIII. 1233.

Vedeževanje. III. 137.

Veljevanje v greh. VII. 545.

Velika noč. IV. 73.

Veliki teden. IV. 57 in 61.

Vera je dar božji. I. 21; kakošna naj bo? I. 32 in III. 79; pri sv. maši. V. 468.

Vest, glej „izpraševanje vesti.“

Vice. VIII. 841.

Vino, blagoslov vina. VI. 175.

Vnebohod Kristusov. I. 522. in IV. 78.

Voda blagoslovljena. VI. 114; o sv. 3. kraljih. VI. 128.

Volja božja, naj se zgodi, II. 120; enakost človeške volje z voljo Božjo. VIII. 941.

Vojska zoper sebe. VII. 71; zoper svet in hudobnega duha. VII. 81; zoper slabo nagnjenje. VIII. 909.

Vraža ali copernija. III. 145.

Vstajenje Kristusovo. I. 513; mesa. I. 639 – 655.

Z.

Zadavljenim pomagati. VIII. 736.

Zadovoljnost s tem, kar imamo. III. 1073.

Zadostenje pri sv. pokori. V. 876.

Zakon sv. zakrament. V. 1076; je nerazvezljiv. V. 1092; kdo ga sme prejeti. V. 1106; priprava na sv. zakon, daljna V. 1120; bližnja. V. 1137; zadržki. V. 1139; kako ga prejeti? V. 1164; zakonska ljubezen. V. 1191; zvestoba. V. 1203; dolžnosti moževa. V. 1222. ženske. V. 1240; do otrok. V. 1257; do družine. V. 1279; do starih. V. 1286. do hiše. V. 1288; do soseske. V. 1291.

Zakon civilni ali poganski. VI. 351.

Zakrament sv. kaj je? V. 74; kako jih razdelimo? V. 85; vredno prejemanje sv. zakramentov. V. 96 in VII. 996.

Zamaknjenost. VIII. 967.

Zaničevanje staršev. III. 396; bližnjega. III. 984.

Zapovedi Božje. III. 54.

Zapovedi cerkvene. IV. 1. smo dolžni spolnovati. IV. 10.

Zaroka pri sv. zakonu. V. 1134.

Zarotila. VI. 256.

Zasluzek zadrževati ali pritergovati. VII. 506.

Zasramovanje staršev. III. 393; bližnjega. III. 984.

Zatiranje ubožcev, vdov in sirot. VII. 491.

Zavdanim pomagati. VIII. 736.

Zderžanje mesnih jedi. IV. 278.

Zdihljeji pobožni. II. 88.

Zgled staršev. III. 520; hudobnežev. VII. 574.

Zlate molitvice. VI. 344.

O. Karl Robida. †

Prečastitim družnikom družbe sv. Mohora naznanjamo danes prav žalostno novico: Preč. gosp. O. Karl Robida je 4. oktobra, 73 let star, po dolgi in hudi bolezni, zamerl. Rajni je bil visoko čisljan od svojih sobratov v benediktinskem samostanu v Celovcu in št. Pavlju; sedanji opat so ga postavili za prednika svojega samostana v Celovcu; serčno ljubljen je bil od svojih učencev, katerih število je v 45—47 letih ogromno veliko; bil je rajni trdna podpora družbe sv. Mohora, ker je rad doposlane spise in tudi družbine račune na tenjko pregledoval; bil je dalje tudi starosta Koroških slovenskih rodoljubov in spreten spisovalec raznih slovenskih knjig; — visoko spoštovan je bil tudi kot duhovnik in človek ne samo v Celovcu temveč po vsej deželi.

V odbor družbe sv. Mohora je rajni stopil že leta 1851 in je ostal družbin odbornik do konca svojega življenja. Preljubi družniki — duhovni in neduhovni — ohranite rajnega v hvaležnem spominu; spominjajte se ga v svojih daritvah in molitvah! O. Karl Robida naj počiva v večnem miru!

Na znanje!

Razpošiljatev družbinih knjig se je včeraj dokončala; kdor jih toraj v nekaj dneh ne sprejme, naj poprašuje pri železnici ali pošti.

Gospoda moja! Preštovati več kot 150 tisoč knjig, jih razdeljevati, vezati in zabijati, potem, jih nadpisovati in voziti na pošto ali železnico, je težavno in mudivno opravilo; potrebuje pri vsem trudu veliko časa in se vrine pri vsej pozornosti lahko kaka zmešnjava. Zatorej prosim za poterpljenje!

V današnjem zvezku „Slov. Prijatla“ najdejo gospodje naročniki „Kazalo“ za vse zvezke obširnih keršanskih nauk in mislim, da pride vsem prav po godu.

Gospodje naročniki! Že se leto 1877 spet pomika proti koncu, veliko naročnine je pa še na dolgu. Prosim, da storite skorej svojo dolžnost!

And. Einspieler.